ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား ပြုစုတော်မူသော

'လယ်တီဒီပနီဝိသောဓကမူ'

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

မြန်မာပြည် စာအုပ်တိုက်
၁၃ (အေ)၊ ၉၈-လမ်း၊ ကန်တော်ကလေးစာတိုက်
ရန်ကုန်မြို့။

သာသနာ-၂၅၃၂၊ ကောဇာ-၁၃၅၀၊ ခရစ်နှစ်-၁၉၈၈ ဇူလိုင်လ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား ပြုစုတော်မူသော

'လယ်တီဒီပနီဝိသောဓကမူ'

တတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

မြန်မာပြည် စာအုပ်တိုက်

၁၃ (အေ)၊ ၉၈-လမ်း၊ ကန်တော်ကလေးစာတိုက်

ရန်ကုန်မြို့။

သာသနာ-၂၅၃၂၊ ကောဇာ-၁၃၅၀၊ ခရစ်နှစ်-၁၉၈၈ ဇူလိုင်လ

ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း

၁၉၈၈–ခု ဇူလိုင်လ

အုပ်ရေ–၁၀၀၀

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် (   )

မျက်နှာဖုံး ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် (   )

အဖုံးရိုက်–မင်္ဂလာ

အမှတ် ၂၄၇၇၁
ရက်စွဲ

မုံရွာမြို့၊ မဟာလယ်တီတိုက်၊ 'လယ်တီစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့

'လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့' အတွက်

ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၃ (အေ)၊ ၉၈-လမ်း၊

မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက် (၀၇၉၆) ဦးကြီးခင်က ပုံနှိပ်၍

ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၃၊ ၉၈-လမ်း

မြင့်ဆွေ စာအုပ်တိုက် (၀၁၃၆) ဦးမြင့်ဆွေက

ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းပြ နိဒါန်း

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်း

မူလနိဒါန်း

မာတုကာမဂ္ဂုဒ္ဒါန ပါဠိတော်

ဥဒ္ဒေသ

ပထဝီကာယ နိဒ္ဒေသ (ပထဝီကောဋ္ဌာသ-၂၁)

အာပေါကာယ နိဒ္ဒေသ (အာပေါကောဋ္ဌာသ-၁၂)

တေဇောကာယနိဒ္ဒေသ (တေဇောကောဋ္ဌာသ-၄)

ဝါယော ကာယ နိဒ္ဒေသ (ဝါယောကောဋ္ဌာသ-၆

ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဒေသ

ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

နိဂမန

ဥယျောဇဉ်

မာတိကာ

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနအနက်

ဥဒ္ဒေသ ၈
ပထဝီကာယ နိဒ္ဒေသ ၈
အာပေါကာယ နိဒ္ဒေသ ၁၀
တေဇောကာယ နိဒ္ဒေသ ၁၀
ဝါယောကာယ နိဒ္ဒေသ ၁၁
ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဒေသ ၁၂
ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ ၁၂
အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ ၁၇
တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ ၂၁
ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ ၂၅
ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ ၂၉
နိဂုံး ၃၂
ဥယျောဇဉ် ၃၄

ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး လက္ခဏာဆောင်ပုဒ်

ဆောင်ပုဒ်အဓိပ္ပာယ် ၃၅
ပထဝီဓာတ်လက္ခဏာ ၃၅
အာပေါဓာတ်လက္ခဏာ ၃၅
တေဇောဓာတ်လက္ခဏာ ၃၆
ဝါယောဓာတ်လက္ခဏာ ၃၆
ရုပ်ဓာတ် ၄-ပါး ၃၆
ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ် နှစ်ပါး တွဲစပ်နေပုံ ၃၇

မာတိကာ

ဆံပင်၌ ဓာတ်၈-ပါး ခွဲနည်း

ကြွင်းသော ကောဋ္ဌာသတို့၌ ဓာတ်၈-ပါးခွဲနည်း

အရင်းခံ ရုပ်ဓာတ် ၈-ပါး

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

သန္တတိ

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န

ခယ

ဝယ

ဝိရာဂ

နိရောဓ

အနိစ္စ

အနတ္တ

ကောဋ္ဌာသတို့၌ ရုပ်ကလာပ် ခွဲခန်း

နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး

မဟာဘုတ် ၄-ပါး

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး

ဂေါစရရုပ် ၅-ပါး

ဘာဝ, ဟဒယ, ဇီဝ, ဩဇာ

အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀-ပါး

ရုပ် ၂၈-ပါး ကလာပ်ဖွဲ့ပုံ

ကမ္မဇကလာပ်၉-စည်း

မာတိကာ

စိတ္တဇကလာပ် ၉-စည်း	၅၀
ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း	၅၁
အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း	၅၂
ကလာပ် ၂၃-စည်း	၅၂
ကောဋ္ဌာသတို့၌ သမုဋ္ဌာန်ခွဲခြင်း	၅၃
အနုရုပ်ကင်း ဂါထာ ပါဠိ—အနက်	၅၅

လယ်တီစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့—နှင့်
လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့
ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း
အကြောင်းပြနိဒါန်း

နှလုံးသားမှ လယ်တီ ဒီပနီများသို့

လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ပဋိပတ္တိ ဝိသာရဒ နိကာယဏ္ဏဝ ပါရဂူ ဖြစ်တော်မူသော ကျေးဇူးတော်ရှင် ပထမ လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ဒီဃဒဿီ— အရှည် မြင်တော်မူသည့် အတိုင်း သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်ကြသေးသူ ရှင်, လူ အများတို့၏ ကိုးစားရာ အစစ် နိယျာနိက လမ်းကြောင်းပြ ဖြစ်သော ဒီပနီကျမ်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို ကရုဏာစေတနာ ပြင်းပြစွာဖြင့် ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

ယင်း ဒီပနီကျမ်းစာများ အနက် အချို့ ဒီပနီကျမ်းများကို မူလ သီတင်းသုံးတော်မူရာ မုံရွာမြို့ မဟာ လယ်တီတိုက်ကြီး အတွင်း၌ ရေးသားတော်မူ၍ အချို့ကိုမူကား မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်သို့ ကြွရောက်လေရာ မြို့, ရွာ ဒေသ အများအပြားတို့၌ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယင်း လယ်တီဒီပနီများမှာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကရုဏာ နှလုံးသားမှ ပေါက်ဖွား ပေါ်ထွက်လာသော ကျမ်းစာများပင် ဖြစ်သည်။

လယ်တီ ဒီပနီများ၏ အန္တရာယ်

ယခုအခါ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော် မူသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၇–နှစ်မျှသာ ကြာရှိသေးသည်၊ သမိုင်း မျက်စိဖြင့် ကြည့်လျှင် ၅၇–နှစ် ဟူသည်မှာ အလွန် ကြာမြင့်လှသည့် အချိန်ကာလ ဟု မဆိုနိုင်ပေ၊ သို့သော် ယင်း ၅၇–နှစ်တာမျှ အချိန်ကာလ အတွင်းမှာပင် လယ်တီဒီပနီများ၌ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အန္တရာယ်များ နှင့် ရင်ဆိုင်လာခဲ့ရသည်၊ ယင်း အန္တရာယ်များမှာ လယ်တီ ကျောက်စာများ နှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုကြသောအခါ လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများ အတွင်း၌ မူလ ကျမ်းပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆိုလိုရင်း အာဘော် အဓိပ္ပာယ် ပျက်စီးသွားလောက်အောင်–

(က) ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု၊
(ခ) စကားလုံးများ– ဝါကျများ ကျကျန်ရစ်မှု၊
(ဂ) အချို့ စကားလုံးများ– ဝါကျများ အပိုပါရှိနေမှု–

စသည်တို့ကို တွေ့ရှိနေရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ယင်းကဲ့သို့ အန္တရာယ်များ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်းမှာ ၅၇–နှစ်တာ အချိန် ကာလ အတွင်း၌ လယ်တီ ဒီပနီများကို စာပုံနှိပ်တိုက် ပေါင်းစုံမှ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ကြရာ လယ်တီ ဒီပနီများမှာ စာပုံနှိပ်တိုက် ပေါင်းစုံမှ စာပြင်ဆရာ ပေါင်းစုံတို့၏ ပြင်ဆင်မှု– တည်းဖြတ်မှုကို ခံခဲ့ကြရသည်၊ ယင်းသို့ ခံခဲ့ကြရရာမှ အချို့ စာစီသူများ၏ ပမာဒ– အချို့ စာပြင်ဆရာများ၏ ပမာဒ စသည်တို့ကြောင့် လယ်တီဒီပနီများမှာ– (က) ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု၊ (ခ) စကားလုံးများ– ဝါကျများ ကျကျန်ရစ်မှု၊ (ဂ) အချို့ စကားလုံးများ– ဝါကျများ အပို ပါရှိနေမှု စသော အန္တရာယ်များ ပေါ်ပေါက် လာရခြင်း ဖြစ်သည်၊ ယင်း အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင် လာရခြင်း ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၇–နှစ်တာ အချိန် ကာလ အတွင်း လယ်တီဒီပနီများကို ရိုက်နှိပ်ကြရာ၌ စာပုံနှိပ်တိုက် တစ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ထားသော ‘မူ’ ကို အခြား စာပုံနှိပ်တိုက် တစ်တိုက်က ကူးယူ ရိုက်နှိပ်လာခြင်း ဖြစ်သဖြင့်

ယင်း ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု စသည်တို့မှာလည်း တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမို များပြား ပွါးလာသည်နှင့် အမျှ- ယင်း အန္တရာယ်များမှာလည်း တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမို ကြီးထွားလာသည်။

လယ်တီ ကျောင်းစာများနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုသော အခါ၌ တွေ့ရှိနေရသော လယ်တီ ဒီပနီများ၏ ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများ မည်မျှလောက် အန္တရာယ်ကြီးမားနေကြောင်းကို ‘ ဥဒ္ဒမပုရိသဒီပနီကျမ်း ’မှ အောက်ပါ အမှား အမှန် နမူနာ အနည်းငယ်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် သိရှိနိုင်ပေသည်။

အမှန်	အမှား
— ထို မီးနှင့် နိစ္စ အမြဲ ယှဉ်၍နေခြင်းကြောင့် (စာ— ၁၉၃)	ထို မီးနှင့် အနိစ္စ အမြဲ ယှဉ်၍ နေခြင်းကြောင့်
— ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ (စာ—၁၉၃)	ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌
— ပသာဒ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ မျှသည်ပင် (စာ— ၂၀၂)	ပသာဒသဒ္ဓါ သတ္တိမျှသည်ပင်
— အနှစ် အတိ ပြည့်သော သစ်ဖောင်ကြီး (စာ—)	အနှစ် အတိ ပြည့်သော သစ်တောင်ကြီး

ယင်းကဲ့သို့ ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများ အပြင် ယခု ပုံနှိပ်မှု ‘ ဥဒ္ဒမပုရိသဒီပနီကျမ်း ’ တွင် ပါရှိသော အောက်ပါ ဝါကျများ၌ ဘရက်ကက် (လက်သည်းကွင်း) ထဲမှ စကားများ လုံးဝ မပါဘဲ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရှိနေရသည်။

— ဤ၌ ဘဝနိကန္တိ ဆိုသည်ကား အနာဂတ် ဘဝကို ဖွဲ့သော နိကန္တိလည်း တစ်ပါး၊ (ယခု ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာ၌ သာယာသော ဘဝနိကန္တိလည်း တစ်ပါး) ယခု အခါသည် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရထိုက်သော အခါ ဖြစ်၏။ (စာ—၃၄)

— သဗ္ဗညုဘုရားသာသနာ မည်သည် နတ်ပွဲ, ဗြဟ္မာပွဲသာတည်း၊ လူသည် နတ်, ဗြဟ္မာ တစ်ကုဋေမှာ တစ်ယောက်ကျမျှ ရှိမည် မဟုတ်၊ (ရဟန်းသည်လည်း လူတစ်သောင်းမှာ တစ်ယောက်ကျမျှ ရှိမည် မဟုတ်၊) သာဝတ္ထိပြည်မှာ လူ အရိယာပေါင်း ကုဋေ များစွာ လာသည်။ (စာ— ၂၀၁)

— ပွဲကြီး လမ်းကြီးနှင့် (တွေ့သော်လည်း ကိစ္စ မရှိပြီ၊ ထိုအခါ ပွဲကြီး လမ်းကြီးနှင့်) တွေ့တိုင်း မိမိ ကိုယ်ကို အမှတ်ရ၏။ (စာ— ၂၀၃)

ထို့ပြင် ယခု ပုံနှိပ်မှု 'ဥတ္တမပုရိသဒီပနီကျမ်း' စာမျက်နှာ ၄၃ ၌- 'ရှုပ်— ရှုပသဿ၊ ရုပ်၏။ ယံ အနိစ္စံ၊ အကြင် အနိစ္စ ဟူသည်' စသည်ဖြင့် စာ လေးကြောင်း တိတိ ကျောက်စာမူ၌ မပါဘဲလျက် အပို ပါရှိနေသည်ကို လည်း တွေ့ရှိနေရသေးသည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၇— နှစ်တာ အချိန်ကာလ အတွင်း၌ လယ်တီ ဒီပနီများကို ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသော စာပုံနှိပ်တိုက်များမှာ များပြားခဲ့သလောက် မူကွဲ များက်လည်း များပြားနေသေးသည်၊ မူကွဲ များသလောက် တက်တက် စင်အောင် ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကလည်း ကပ်ပါနေပေသည်၊ ဤ၌ 'ဘာဝနာဒီပနီကျမ်း' စာအုပ်မူ နှစ်မူမှာ တစ်မူနှင့် တစ်မူ မတူဘဲ ကွဲပြား နေရာ ယင်း မူကွဲများကို နမူနာ အဖြစ် အောက်၌ အနည်းငယ် ထုတ်နုတ် ဖော်ပြလိုသည်။

စာအုပ်မူ (၁)	စာအုပ်မူ (၂)
— မြင်မိမြင်ရာ မဟုတ်တရုတ်ကြီး	မြင်မိမြင်ရာ မဟုတ်၊ ဘူတရုပ်ကြီး
— အကြောင်းကြီး အကြောင်းငယ်	အကြောကြီး အကြောငယ်
— ဖျားမှု နာမှုနှင့် သတ်၍ သေ	ဖျားမှု နာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သေ
— အစိုးမရမှုကြီး	အစိုးရမှုကြီး
— ဒုက္ခ အနတ္တတုံးကြီး	ဒုက္ခ အနတ္တတုံးကြီး
— တက်လမ်းဘက်သို့	တစ်လမ်းသို့

ယခု ဖော်ပြထားသော 'ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ' နှင့် 'ဘာဝနာဒီပနီ' တို့မှ (က) ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု၊ (ခ) စကားလုံးများ— ဝါကျများ ကျကျန်ရစ်မှု၊ (ဂ) အချို့ စကားလုံးများ— ဝါကျများ အပို ပါရှိနေမှု စသည်တို့ကို ကြည့်ရှုပါက အဓိပ္ပာယ် ပျက်စီးသွားလောက်အောင် မည်မျှ အထိ အန္တရာယ် ကြီးမားနေကြောင်း သိရှိနိုင်လောက်ပြီ ဖြစ်သည်။

အန္တရာယ်ကို တားဆီး ချုပ်ကိုင်ရေး

သို့ဖြစ်ရာ ယခုအခါ 'အမှားကြာလျှင် အမှန် ထင်' ဆိုသကဲ့သို့ ယင်း ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု များ ပါရှိနေသော လယ်တီ ဒီပနီများကိုပင် အမှန်ထင်ကာ လက်ခံ ဖတ်ရှု လေ့လာနေသူများမှာလည်း ဦးရေအားဖြင့် နည်းပါးလှမည် မဟုတ်တော့ပေ။

လယ်တီဒီပနီကျမ်းစာများ (လယ်တီဒီပနီ သာသနာ) ထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးအတွက် ၅၇-နှစ်အကျင်း ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ကြသော စာပုံ နှိပ်ဘိုက်များကို တစ်ဘက်မှ ကျေးဇူးတင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်း အနက်ရာယ်များ ဆက်လက် ပျံ့နှံ့ ကြီးထွားမလာအောင် လယ်တီဒီပနီများ ကို လယ်တီကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ သုတ်သင်ပြင်ဆင် ချပ်ကိုင် ရန်လည်း တစ်ဘက်မှ လိုအပ်လာပေသည်။

ထို့ကြောင့် 'လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့' ၌ ထိုစဉ်က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူလျက်ရှိသော ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် 'မှားအစဉ်- ပြင်ခဏ' ဟူသော စကားအရ 'ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကို လယ်တီ ကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင်သုတ်သင် ပြင်ဆင်ကာ ယင်းအနက်ရာယ်ကို အချိန်မီ ချုပ်ကိုင်ပါမှသာ ဒီဃဒဿီ အရှည် မြင်မြော်တော်မူခဲ့သော-

(က) ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဦးတည်ချက်လည်း ပြည့်ဝ-

(ခ) ဖတ်ရှုလေ့လာသူများ အဖို့နဖြင့်လည်း တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့် အကျိုးရ-

ရှိနိုင်ကြပေမည်' ဟု ကြံစည် စဉ်းစားမိခဲ့သည်။

သမိုင်းပေးတာဝန် ယင်းသို့ ကြံစည် စဉ်းစားမိသည့်အတိုင်း ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် မုံရွာမြို့ မဟာ လယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့သို့-

(က) လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများ၏ ချွတ်ချော် မှားယွင်းနေသော ယနေ့ ရပ်တည်ချက် အခြေအနေမှန်ကိုလည်းကောင်း-

(ခ) ယင်းချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကို လယ်တီကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးကာ ပြန်လည်သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုရန်ကိုလည်းကောင်း-

ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တင်ပြ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

မဟာလယ်တီတိုက် နာယကဆရာတော်များအဖွဲ့ကလည်း ဆရာတော် ဦးကေလာသ၏ တင်ပြချက်ကို အလေးအနက် စဉ်းစား ဆွေးနွေးတော် မူကြပြီးလျှင်- 'လယ်တီဒီပနီများ၏ အနက်ရာယ်ကို အပျော့သုက္က- ကြောင့်ကြမဲ့ နေ၍ မဖြစ်တော့ပြီ၊ ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကို လယ်တီ

ကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးကာ ပြန်လည်သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓကေ ပြုခြင်းဖြင့် ယင်းအန္တရာယ်ကို အချိန်မီ တားဆီး ချုပ်ကိုင်နိုင်မှ တော်ကာကျပေမည်၊ ယင်းအန္တရာယ်ကို တားဆီး ချုပ်ကိုင် ရန်မှာလည်း လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သိဿာနုသိဿ ဖြစ်ကြသော ငါတို့ တပည့်များ၏ ပခုံးပေါ်သို့ သမိုင်းပေးတာဝန်တစ်ရပ် အဖြစ်ဖြင့် ကျရောက်လာပေပြီ' ဟု သဘောပေါက်ကာ လက်ခံ အတည် ပြုခဲ့ ကြသည်။

သထုံ—နှင့် ဝဲခူးသို့

ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့၏ လက်ခံအတည်ပြုချက်ကို ရယူခဲ့ပြီးနောက် သထုံ— ဝဲခူး—ရန်ကုန်မြို့များရှိ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သိဿာနုသိဿ ဖြစ်ကြသော တပည့်များနှင့်လည်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေး လိုသဖြင့် မဟာလယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များကို ခွင့်ပန်ကာ ၁၃၄၁-ခု ကဆုန်လဆုတ် ၇-ရက်နေ့တွင် 'လယ်တီဝဏ္ဏိတ' ခေါ် ဆရာကြီး ဦးလှတင်ရှိရာ သထုံမြို့သို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။

လယ်တီဦးလှတင်မှာ ယခုအခါ အသက် ၉၅-နှစ် ရှိပြီဖြစ်၍ ကျေးဇူး တော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လက်ရင်း တပည့်ကြီးလည်း ဖြစ်သည်၊ လယ်တီ ဦးလှတင် ရဟန်းဘဝတုန်းက လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး ကြွလေရာတွင် ပဋ္ဌာသမဏအဖြစ် နောက်က အမြဲလိုက်ပါခဲ့ရသူ ဖြစ်သဖြင့် လယ်တီဒီပနီကျမ်းစာများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံအကြောင်း ကောင်း ကောင်းကြီး သိမိခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

၁၃၄၁-ခု ကဆုန် လဆုတ် ၁၀-ရက် နေ့တွင် ဆရာတော် ဦးကေ လာသသည် သထုံမြို့ ဆရာကြီး ဦးလှတင်ထံ ရောက် ရှိ သွားပြီး နောက် ၂-ရက်တိုင်တိုင် လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်း စုံကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရာ ဆရာကြီး ဦးလှတင်က အထူးကျေနပ် အားရ ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် 'ဖြစ်မြောက်အောင် ဝိသောဓကေပြုကြရန်' တိုက်တွန်း ခဲ့ပေသည်၊ ဝိသောဓကေပြုရာ၌ တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုရန်အတွက် ရှေးရှေးက- ရိုက်နှိပ်ခဲ့သော လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများနှင့် ဆရာကြီး၏ မှတ်စု မှတ် တမ်းများကိုပါ ပေးအပ် လှူဒါန်းပြီးလျှင်— 'တပည့်တော်မှာ ယခုအခါ အသက်အရွယ် ကြီးပြီဖြစ်၍ ဤမှတ်စု မှတ်တမ်းများနှင့် ရှေးရိုက် လယ်တီ ဒီပနီ ကျမ်းစာများကို အရှင်ဘုရားတို့ပဲ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းတော်မူပါ'ဟု လည်း ကျေနပ်အားရစွာ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် ၁၃၄၁ ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၆-ရက်နေ့တွင် ပဲခူးမြို့ ဟံသာဝတီ ၁-လမ်း ဆရာကြီး ဦးဝင်းဖေနှင့် တွေ့ဆုံ၍ ယင်းအကြောင်းကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြန်သည်၊ ဆရာကြီး ဦးဝင်းဖေကလည်း ဆရာကြီး ဦးလှတင် နည်းတူပင် ကျေနပ်အားရဝမ်းမြောက်စွာပင် 'အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူပါ' ဟု ပြန်လည် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ရန်ကုန်မှ တပည့်များ

တစ်ဖန် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကမာရွတ် လှည်းတန်း လယ်တီဦးလှပိုင်၏ အိမ်၌ လယ်တီ ဦးလှပိုင်နှင့်တကွ မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက် နှင့် မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်ရှင်များ ဖြစ်ကြသော ဦးကြီးခင်–ဦးမြင့်ဆွေ၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ ဦးအောင်နိုင် (မွှာ-စရိယ) တို့နှင့် ဆွေးနွေးပြန်သည်။

၎င်းတို့ကလည်း တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကိုင်တွယ် လုပ်ကိုင်ကြရန် အကြံပေးကြသည်၊ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရန်လည်း အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်

ထို့နောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် ၁၃၄၁ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁၀-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန၌ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအုံးမောင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံကာ—'လယ်တီဒီပနီများ၌ ချွတ်ချော် မှားယွင်းချက်များ ပါရှိနေကြောင်း၊ ယင်းတို့ကို လယ်တီ ကျောက်စာ များနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးကာ ပြန်လည်သုတ်သင် ပြင်ဆင်မှု ဝိသောဓက ပြုလုပ်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းသို့ ဝိသောဓက ပြုလုပ်ပြီးသော မူမှန် မူကောင်းများကို သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ ပေးစေလိုကြောင်း' စသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြန်သည်။

ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှလည်း ယခင်က လယ်တီဒီပနီကျမ်းစာများကို လယ်တီဒီပနီပေါင်းချုပ် ပထမတွဲ, ဒုတိယတွဲ စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ကာ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေထားခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်သည်။

သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ

ထိုအခါ သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်က လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သိဿာနုသိဿ ဖြစ်တော်မူကြသော ဆရာတော်များက လယ်တီဒီပနီများကို ယခုကဲ့သို့ မူမှန်မူကောင်းဖြစ်အောင် ဝိသောဓက ပြုလုပ်ပေးမည်ဆိုပါက တပည့်တော်များ အနေဖြင့် အထူး ဝမ်းမြောက်လှပါကြောင်း၊ ယင်းသို့ လယ်တီဒီပနီ သာသနာပြုစုရေးအတွက် အရှင်ဘုရားတို့ သုတ်သင်ပြင်ဆင်မှုကို ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြီးပမ်းမှု ဟူ၍ တပည့်တော်များက နားလည်ယူဆပါကြောင်း၊ အရှင်ဘုရားတို့၏ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှုကို တပည့်တော်များ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနကလည်း လယ်တီဒီပနီ သာသနာပြုစုရေးအတွက် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက်လိုပါကြောင်း၊ သို့ပါ၍ ယင်းမူကောင်းမူမှန် လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများကိုလည်း တပည့်တော်တို့ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနက ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ပြုရန် အသင့် ရှိပါကြောင်းဖြင့်' အလေးအနက် ပြန်လည် လျှောက်ထားသည်။

ဝိသောဓကမူများ ပုံနှိပ်နည်း ပုံနှိပ်ဟန်

ယင်းသို့ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်နှင့် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသ သည် ရန်ကုန်မြို့၊ ၉၁–လမ်း၊ မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက် နှင့် မြန်မာပြည် စာအုပ်တိုက်တွင် ကြွရောက် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရင်း ဦးကြီးခင်၊ ဦးလှပိုင်၊ ဦးမြင့်ဆွေ၊ ဦးအောင်နိုင် စသူတို့နှင့် အသေးစိပ် ထပ်မံ ဆွေးနွေးပြန်သည်။

ဆွေးနွေးသော အကြောင်းအရာများမှာ လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများကို သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုပြီးနောက် စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်သောအခါ—

(က) ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကိုးအထောက် ပြုထားသော ပါဠိများ၏ ကျမ်းညွှန်း အမည်ကို စာမျက်နှာ အောက်ခြေ၌ ထည့်သွင်း ဖော်ပြရန်။

(ခ) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ် အာဘော်ကို ဖတ်ရှု လေ့လာသူများ လွယ်လွယ်နှင့် သဘောပေါက်

နားရှင်းအောင် ပုဒ်-ဝါကျများကို အထားအသို- အဖြတ်အရပ် သဒ္ဒါနည်းကျကျ ယတိဗေဒ မှန်မှန်ကန်ကန် ရိုက်နှိပ်ရန်—

စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ယင်း ပုံနှိပ်နည်း ပုံနှိပ်ဟန် အတိုင်း 'ဝိသောဓကမှု' များကို ပုံနှိပ်ရန် ဆရာတော် ဦးကေလာသက ဦးမြင့်ဆွေအား တာဝန်ပေးရာ ဦးမြင့်ဆွေကလည်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။

စမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ကြခြင်း

ထို့နောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် မုံရွာသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာပြီး မဟာလယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များအဖွဲ့သို့ သထုံ—ပဲခူး-ရန်ကုန်တို့၌ ဆွေးနွေးခဲ့သမျှ ဥဿုံအလုံးစုံတို့ကို ပြန်လည် တင်ပြ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

အထူးသဖြင့် သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့် လျှောက်ထားလိုက်သော လယ်တီဒီပနီ သာသနာ ပြုစုရေး အတွက်—

(က) လယ်တီ ဒီပနီများ သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုမှုကို ဦးကြည်ညွှန့် အနေဖြင့် ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှုဟု နားလည် ယူဆ လက်ခံမှု၊

(ခ) ယင်း ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှုကို သာသနာရေး ဦးစီးဌာနကလည်း ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက် ပြုစုရန် လိုလိုလားလား အသင့် ရှိနေမှု—

တို့ကို ပြန်လည် လျှောက်ထားခဲ့ရာ မဟာ လယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓု ခေါ်ကြသည်။

ထို့နောက် မဟာ လယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့က ဆရာတော် ဦးကေလာသအား 'ယခုအခါ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေလည်း မဟာ လယ်တီတိုက်သို့ ရောက်ရှိကာ ဗုဒ္ဓဘာရဟန်းပြုနေကြောင်း၊ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ နှင့်လည်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးသင့်ကြောင်း' အမိန့်ရှိကြသည်။

ဒဂုန် ဦးစန်းငွေနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးသောအခါ၌လည်း ဦးစန်းငွေက 'လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများ သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုရေးတွင် အစွမ်းကုန် အကူအညီ ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း' ဝန်ခံစကား လျှောက်ထားသည်။

B

သို့ဖြစ်၍ပင် ၁၃၄၁–ခုနှစ်၊ နယုန် လဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် အဌမမြောက် နာယက ဆရာတော် သီတင်းသုံးတော်မူရာ မဟာ လယ်တီတိုက် သီတဂူ ကျောင်း၌–

(က) လယ်တီဒီပနီ ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့–နှင့်
(ခ) လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့–

နှစ်ဖွဲ့ကို အောက်ပါ အတိုင်း အောင်မြင်စွာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။

လယ်တီစာပေ ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့ နှင့် လယ်တီဒီပနီဝိသောဓကအဖွဲ့

ဆရာတော် သံဃာတော်များ

၁။	ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော် ဦးနန္ဒမာလာ	နိမ္မာနဒီပနီကျောင်း
၂။	အဌမ နာယက ဆရာတော် ဦးဇူန္ဒက	သီတဂူကျောင်း
၃။	ဦးသာဂရ	အောင်ရတနာကျောင်း
၄။	ဦးပညာသာမိ	ပုညဝတီကျောင်း
၅။	ဦးဓကလာသ	ဂန္ဓဝါစကကျောင်း
၆။	ဦးကုမာရ	ဒေါ်မေ အုတ်ကျောင်း
၇။	ဦးသောဘိတ	ဆွမ်းစားကျောင်း
၈။	ဦးဝိမလ	ဓမ္မနန္ဒကျောင်း
၉။	ဦးကောဝိဒ	ရတနာဂီရိ အုတ်ကျောင်း
၁၀။	ဦးလက္ခဏ	သာသနဝေပုလ္လကျောင်း
၁၁။	ဦးသောဘဏ	ပတ္တမြားကျောင်း
၁၂။	ဦးသာသန	ဘောဂရုံသီကျောင်း
၁၃။	ဦးပဏ္ဍိစ္စ	ပညာမင်္ဂလကျောင်း
၁၄။	ဦးသုမန	ပိဋကကျောင်း
၁၅။	ဦးဥတ္တမ	ရတနာရွှေစည်ကျောင်း
၁၆။	ဦးသုမန	နယားပုံကျောင်း

လူပုဂ္ဂိုလ်များ

နာယက အဖွဲ့

၁။	ဦးရှိန်	အငြိမ်းစား ခရိုင်ဝန်	ဆူးလေကုန်းရပ်	မုံရွာ
၂။	ဦးတင်မောင်	အငြိမ်းစား တရားရေးဝန်ထမ်း (၁) ။		။
၃။	ဦးစိုးဂေါင်	ဓမ္မာစရိယ ဓမ္မကထိက	ဘုန်းစိုးရပ်	။
၄။	ဦးရွှေမွှန်	ဆုတောင်းပြည့် ဘုရားကြီး ဂေါပက	ရုံးကြီးရပ်	။
၅။	ဦးအောင်သွင်	ရွှေရတနာဆိုင်	အုန်းခြံရပ်	။

အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအုန်းသွင်	အငြိမ်းစား တိုင်းမင်းကြီး	အလယ်ရပ်	မုံရွာ
၂။	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတိုက်ဝမ်း	ကုန်သည်	အောင်မင်္ဂလာရပ်	။
၃။	အတွင်းရေးမှူး ဦးပြေ	အငြိမ်းစား စာရေးကြီး	ဒေါနခြံရပ်	။
၄။	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဦးနေဝင်း	အငြိမ်းစားသ/မစာရင်းစစ်		။
၅။	စာရင်းစစ်—ဦးပြူး	အငြိမ်းစား စာရေးကြီး	ဘုရားကြီးရပ်	။
၆။	စည်ရုံးရေးမှူး-ဦးထွန်းလင်း	အငြိမ်းစားငွေစာရင်းကိုင်	။	။

အဖွဲ့ဝင်များ

၁။	ဦးဘုထင်	လက်ဖက်ရည်ဆိုင် အလုံလမ်း၊	ရုံးကြီးရပ်	မုံရွာ
၂။	ဦးဘရှင်	အငြိမ်းစား ရဲမှူး	ဒေါနခြံရပ်	။
၃။	ဦးအုန်းလှိုင်	လယ်တီမူလတန်းကျောင်းအုပ်	ရတနာပုံရပ်	။
၄။	ဦးနေဝင်း	သစ်လုပ်ငန်းကော်ပိုရေးရှင်း		။
၅။	ဦးညီညီ	ကျောင်းဆရာ၊ အထက်တန်းပြ	ဆူးလေကုန်းရပ်	။
၆။	ဦးဘသန်း	ကုန်သည်	ရှမ်းတော ဘုရားကြီးရပ်	။
၇။	ဦးထွန်းရှင်	ရုံးအကူဝန်ထမ်း	။	။
၈။	ဦးကြည်	ကုန်သည်	အလယ်ရပ်	။
၉။	ဦးသောင်းဦး	ကုန်သည်	။	။

၁၀။ ဦးလှစိန်	တိုင်းရင်းမြန်မာ ဆေးဆရာ		ဓနိခြံရပ်	မုံရွာ
၁၁။ ဦးထွန်းလှ	အငြိမ်းစား လ—ဝ—က		။	။
၁၂။ ဦးမြင့်	ကုန်သည်		။	။
၁၃။ ဦးကျော်ဝင်း	ကုန်သည်		အုန်းခြံရပ်	။
၁၄။ ဦးဖေခင်	အငြိမ်းစား လ—ဝ—က		အလယ်ရပ်	။
၁၅။ ဦးစိ	နယ်သာ:ပျိုးပုံနှိပ်တိုက်		တောင်ရပ်	။
၁၆။ ဦးတင်လှ	တော်ဝင် ခေတ်ပုံတိုက်		ရုံးကြီးရပ်	မုံရွာ

အဝေးရောက် အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်များ

၁၇။ ဆရာကြီး ဦးဝင်းဖေ — ပဲခူးမြို့
၁၈။ ဆရာ ဦးဆန်းထွန်း — မန်းတက္ကသိုလ်
၁၉။ ဒဂုန် ဦးစန်းငွေ — ရန်ကုန်
၂၀။ ဦးကြီးခင် (မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက် နှင့် မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက်) ။
၂၁။ ဦးမြင့်ဆွေ ။ ။
၂၂။ ဦးအောင်နိုင် (ဓမ္မာစရိယ) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက် ။

လယ်တီစာပေ ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့နှင့်
လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့
မဟာ လယ်တီတိုက်
မုံရွာမြို့။

မုံရွာမြို့
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

ဇာတိဌာန—နှင့် ခမည်းတော်—မယ်တော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၈-ခုနှစ် နတ်တော် လဆန်း ၁၃-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် စိုင်ပြင်ရွာ၌ ဖွားမြင်တော် မူခဲ့သည်၊ ငယ်နာမည်မှာ မောင်တက်ခေါင် ဖြစ်သည်၊ ခမည်းတော်မှာ ဦးထွန်းသာဖြစ်၍ မယ်တော်မှာ ဒေါ်ကြို့ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအပ်ခြင်း—နှင့် ရှင်သာမဏေဘဝ

မောင်ထက်ခေါင် ၁၀—နှစ်သား အရွယ်တွင် စိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမကျောင်း ဆရာတော် အရှင်နန္ဒထံ ပညာ သင်ကြားရန် ကျောင်းအပ်နှံခဲ့သည်၊ အသက် ၁၅—နှစ်သား အရွယ်—ရှင်သာမဏေ ပြုရာ ဘွဲ့အမည်မှာ ရှင်ဉာဏဓဇ ဖြစ်သည်။

ရဟန်းအဖြစ်သို့

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၈—ခု ကဆုန်လဆန်း ၆—ရက် နေ့တွင် သာမဏေ ရှင်ဉာဏဓဇသည် စိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမကျောင်း ခဏ္ဍသိမ်၌ ဆရာတော် အရှင်နန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

မန္တလေးမြို့ စံကျောင်းတိုက်သို့

သို့ဖြင့်ပင် ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇသည် ၁၂၃၁-ခုနှစ်တွင် မိမိဖွားမြင်ရာ စိုင်ပြင်ရွာမှ မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော် မြောက်ပြင် မင်္ဂလာ စံကျောင်းတိုက်သို့ ပညာသင်ကြားရန် ကြွရောက်တော်မူခဲ့သည်၊

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ရဟန်း ၁—ဝါမှ ၁၆—ဝါ အထိ ၁၆—နှစ်တိုင်တိုင် စံကျောင်းတိုက်၌ နေထိုင်ကာ 'သုဒဿန ဝရ ဓမ္မ-သာ္ဘမိ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး ထံ၌ ပိဋကတ်ပါဠိတော်—အဋ္ဌကထာ များနှင့် အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်းကို သင်ယူတော်မူသည်။

စလင်းဦးပဏ္ဍိစ္စ၏ လက်ရင်းတပည့်

ထိုအချိန်က ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ (၁) 'ရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အလုံဇာတိ မိုင်းခိုင်၊ ဆံရာတော် ဦးပဏ္ဍိတနှင့် (၂) 'ရာဇဂုရု'

ဘွဲ့တံဆိပ် မရသော စလင်းဇာတိ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ ဟူ၍ စာတတ်—ပေတတ် ပထမစာချ တပည့်ကြီး နှစ်ပါး ရှိသည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် အဆိုပါ ပထမ စာချကြီး နှစ်ပါးတွင် စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၏ လက်ရင်းတပည့်လည်းဖြစ်သည့်၊ စလင်း ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စထံတွင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ပါစိတျာဒိ အဋ္ဌကထာ, သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ, ပဉ္စပကြိုဏ် အဋ္ဌကထာ စသည်တို့ကို အာစရိယ ဟတ္ထမုဋ္ဌိ ဆုပ်မိကိုင်မိ ရှိအောင် ဆို၀ါ တက်၀ါနှင့် သင်ယူခဲ့သည်။

ပထမစာချနှင့် ပါရမီဒီပနီ

ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၈-ဝါအရတွင် စံကျောင်းတိုက်၌ ပထမ စာချ အဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇ ၁၄-ဝါအရတွင် စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ပါဠိဘာသာဖြင့် အမေး ပုစ္ဆာ ၂၀ ထွက်ပေါ်လာသည်။

အရှင် ဉာဏဓဇသည် ယင်းပုစ္ဆာများကို တွေ့မြင်လိုက်ရသောအခါ ‘ဤ အမေးပုစ္ဆာ ၂၀-ကား ငါ့ကိုရွဲ၍ ငါ့အတွက် သက်သက် ဖြစ်ပေါ်လာပြီ တကား’ ဟု အားတက်ရွှင်လန်း၀မ်းမြောက်စွာဖြင့် နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကကို မွှေနှောက် ချောက်ချားပြီး ယင်းအမေးပုစ္ဆာ ၂၀-ကို ပါဠိလို ရေးသား ဖြေဆိုကာ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဆက်ကပ် လိုက်သည်။

ပထမဆုံး လယ်တီဒီပနီ

ယခုအခါ ပုံနှိပ်စာအုပ် အဖြစ်ဖြင့် တွေ့မြင် ဖတ်ရှု နေကြရသော ‘ပါရမီဒီပနီ’ ကျမ်း စာအုပ်မှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇ ဘ၀က ဖြေဆိုခဲ့သော ယင်း အမေး ပုစ္ဆာ ၂၀-၏ အဖြေပင် ဖြစ်သည်။

လယ်တီဆရာတော် အနေဖြင့် ပထမဆုံး ရေးသားသော—ပထမဆုံး လက်ရာ—ပထမဆုံး လယ်တီဒီပနီ—ကျမ်းစာအုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

မဟာ လယ်တီ တိုက်ကြီး

ထို့နောက် ၁၂၄၈-ခုနှစ်တွင် မုံရွာမြို့ အနီး လယ်တီ တောအုပ်ကြီး၌ ကျောင်းတိုက် တည်ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေများအား စာပေ သင်ကြားပို့ချခဲ့ရာ ထိုအခါမှ စ၍ လယ်တီဆရာတော် ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာသည်။

ပရမတ္ထဒီပနီ သင်္ဂြိုဟ်မဟာဋီကာသစ်

ယင်းသို့ လယ်ဘီတိုက်တွင် စာပေပို့ချတော်မူသည့်ကြားမှ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၏ အဖွင့် ဖြစ်သော 'ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာ' ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ၁၂၅၉-ခုနှစ်တွင် အပြီး ရေးသား ပြုစုတော်မူသည်။

ယင်း ဋီကာမှာ ယခုအခါ 'လယ်တီဋီကာ' ဟူသော အမည်ဖြင့် လူသိ များနေကြသော်လည်း အမည် အပြည့်အစုံမှာ 'ပရမတ္ထဒီပနီ' ခေါ် 'သင်္ဂြိုဟ် မဟာဋီကာသစ်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၃၅ နှစ်ကြာ ဋီကာ စစ်ပွဲကြီး

သို့သော် လယ်တီ ဆရာတော်သည် ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာဖြင့် အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ကိုယ့်နည်း—ကိုယ့်ဟန်—ကိုယ့်အတွေးအခေါ်—ကိုယ့်အယူအဆတို့ဖြင့် ရိုးရိုးဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုဘဲ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ ဋီကာကျော်ကျမ်း၌ အချက်ပေါင်း ၂၄၅ ချက်တိတိ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေသည် ဟု ထောက်ပြကာ 'န သုန္ဒရံ' 'န ယုဇ္ဇတိ' 'န သမေတိ' စသော ခပ်ကြမ်းကြမ်း စကားလုံးများဖြင့် ဋီကာကျော်မှ အဆိုပါအချက်များကို ပယ်ဖျက်ပစ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ယင်းကဲ့သို့ လယ်တီ ဆရာတော်က ဋီကာကျော်မှ အချို့ အချက်အလက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သော အခါ၌ သာသနာတော်တစ်ခုလုံး ပွက်လောရိုက်ကာ ဋီကာကျော်ဘက်မှ ပြန်လည် ခုခံ ရေးသားလာကြသော ဋီကာများ ပေါ်ထွက်လာသည်။

သို့ဖြင့်ပင် လယ်တီဋီကာ ပုံနှိပ် စာအုပ် အဖြစ် ထွက်မပေါ်လာသော ၁၂၆၂—ခုနှစ် မှ ၁၂၉၇—ခုနှစ်လောက် အထိ ၃၅—နှစ် တိုင်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ "ဋီကာစစ်ပွဲကြီး" ဖြစ်ပွားခဲ့သည်၊ ယင်း ၃၅-နှစ်တာ အချိန်ကာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသော ဋီကာကျမ်းများမှာ ပါဠိလိုရော မြန်မာလိုပါ ၄၀—ခန့် အရေအတွက် ရှိသည် ဟု စာရင်းအရ သိရှိရသည်။

သီဟိုဠ်ကို အံတုနိုင်သော လယ်တီဋီကာ

မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိစာပေ သမိုင်း၌ ပုဂံခေတ်က သီဟိုဠ်ကိုအံတုနိုင်သော အရှင်အဂ္ဂဝံသ၏သဒ္ဒနီတိကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်နိုင်ခဲ့သလို မျက်မှောက်ခေတ်၌လည်း ပရမတ္ထဒီပနီ လယ်တီဋီကာဖြင့် သီဟိုဠ်အား အံတုနိုင်ခဲ့ခြင်းကိုကား မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်ရာ ပရမတ္ထဒီပနီ လယ်တီ ဋီကာကို မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ့သမိုင်းတွင် စာပေမှတ်တိုင် တစ်တိုင် အဖြစ်ဖြင့် ယခုအခါ သမိုင်း ဆရာတော်သီတိုင်းက အသိအမှတ် ပြုနေကြရပြီ ဖြစ်ပေသည်။

လှည့်လည်တရားဟောခြင်း—နှင့် ဝါဆိုစဉ် အကျဉ်း

လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် လယ်တီတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်း သာမဏေများအား စာပေ ပို့ချတော်မူပြီးနောက် ၁၂၅၇—ခုနှစ်လောက်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည် ကြွရောက်တော်မူပြီး ဝါဆိုသင့်သော အရပ်ဒေသများတွင် ဝါဆိုလျက် ကျွတ်ထိုက်သူ ဝေနေယျတို့ အတွက် နိယျာနိက အစစ် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အလိုလားဆုံး အနှစ်သာရ ဖြစ်သော ဝိပဿနာ တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ် ခံယူရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၇၇—ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁—ရက်၊ (၇-၁၁-၁၉၁၅) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းကို ခံယူရရှိတော်မူသည်။

နိုင်ငံခြား သာသနာပြုတော်မူခြင်း

၁၂၇၅-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓသာသနာပြု အသင်းကြီးကို ကြီးမှူး တည်ထောင်ပြီးလျှင် လန်ဒန်မြို့ရှိ ဂရိတ်ဘရိတန်အိုင်ယာလန် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြု အသင်းကြီးနှင့် လည်းကောင်း— လန်ဒန် ပါဠိစာပေ အသင်းကြီးနှင့် လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ကာ နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတစ်ပါးသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပျံ့နှံ့ ရောက်ရှိရေး အတွက် အားသွန် ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့ပြန်သည်။

'ဒီလစ်ဘွဲ့ ' ရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၈၃—ခုနှစ်၊ နတ်တော်လတွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး ဖွင့်လှစ်သည့် အထိမ်းအမှတ် အဖြစ်ဖြင့် တက္ကသိုလ် အဓိပတိ ဖြစ်သူ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံက စာပေ ပါရဂူ (ဒီလစ်)[၁] ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည်ကိုလည်း ခံယူ ရရှိတော်မူသည်။

စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခြင်း

၁၂၈၅-ခုနှစ်၊ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ ရက် (လပြည့်) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ ၂-နာရီ ၃၀-မိနစ် အချိန်တွင် ဖျဉ်းမနားမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူသည်။

၁။ Doctor of Literature.

မူလနိဒါန်း

ဝတ်ကျောင်းများ၌ သမ္ဗေသတ္တာ မေတ္တာပို့ကို ရွတ်ဆိုပြီးသည့်နောက် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားများမှုနှင့် ရွတ်ဆိုကြရန် စီမံ ရေးသား သနား ချီးမြှင့်ပါမည့် အကြောင်းနှင့် မအူပင်မြို့ နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်မောင်မူဝံ ဆိုသူ ကြည်ဖြူ လေးမြတ် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၈-ခု၊ ပြာသိုလအတွင်း ဝါးခယ်မမြို့၊ နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်မောင်ဘဘွား ပင့်ဆောင်ချက်နှင့် ၎င်းမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်၊ ဘုရားကြီး တန်ဆောင်း အတွင်း၌ ၈-ရက်ခန့် ရပ်တန့် နေထိုင်စဉ် အခါ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်လာ ဒေသနာတော်နှင့် အညီ 'ခေတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျမ်းသစ်' ဟူသော အမည်ဖြင့် စီရင်ပေသည်။

—

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနပါဠိတော်

ဥဒ္ဒေသ

အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ—
ပထဝီကာယာ, အာပေါကာယာ, တေဇောကာယာ, ဝါယော
ကာယာ, ဝိညာဏကာယာ။

ပထဝီကာယ နိဒ္ဒေသ (ပထဝီကောဋ္ဌာသ- ၂၀)

၁။ တတ္ထ ကတမေ ပထဝီကာယာ။
ကေသာ, လောမာ, နခါ, ဒန္တာ, တစော၊
မံသံ, နှာရု, အဋ္ဌိ, အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ, ဝက္ကံ၊
ဟဒယံ, ယကနံ, ကိလောမကံ, ပိဟကံ, ပပ္ဖာသံ၊
အန္တံ, အန္တဂုဏံ, ဥဒရိယံ, ကရီသံ, မတ္ထလုင်္ဂံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပထဝီကာယာ။

အာပေါကာယ နိဒ္ဒေသ (အာပေါကောဋ္ဌာသ -၁၂)

၂။ တတ္ထ ကတမေ အာပေါကာယာ။
ပိတ္တံ, သေမှံ, ပုဗ္ဗော, လောဟိတံ, သေဒေါ, မေဒေါ၊
အဿု, ဝသာ, ခေဠော, သိင်္ဃာဏိကာ, လသိကာ, မုတ္တံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ အာပေါကာယာ။

တေဇောကာယ နိဒ္ဒေသ (တေဇော ကောဋ္ဌာသ- ၄)

၃။ တတ္ထ ကတမေ တေဇောကာယာ။
သန္တာပေါ, ဒါဟော, ပါစကော, ဇီရဏံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ တေဇောကာယာ။

ဝါယောကာယ နိဒ္ဒေသ (ဝါယော ကောဋ္ဌာသ- ၆)

၄။ တတ္ထ ကတမေ ဝါယောကာယာ။
ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ, အဓောဂမာ ဝါတာ၊
ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ, ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ, အင်္ဂမင်္ဂါ-
နုသာရိနော ဝါတာ, အဿာသ ပဿာသာဝါတာ။
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝါယောကာယာ။

ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဒေသ

၅။ တတ္ထ ကတမေ ဝိညာဏကာယာ။
စက္ခုဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံ၊
ဃာနဝိညာဏံ, ဇိဝှါဝိညာဏံ၊
ကာယဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝိညာဏကာယာ။

ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၆။ ကေသကာယေ—
ကက္ခဠ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါ-
နာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ

ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော, ဂန္ဓော, ရသော, ဩဇာ တဒုပါဒါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၇။ တထာ— လောမကာယေ, နခကာယေ, ဒန္တကာယေ, တစကာယေ, မံသကာယေ, နှာရုကာယေ, အဋ္ဌိကာယေ, အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယေ, ဝက္ကကာယေ, ဟဒယကာယေ, ယကနကာယေ, ကိလောမကကာယေ, ပိဟကကာယေ, ပပ္ဖါသကာယေ, အန္တကာယေ, အန္တဂုဏကာယေ, ဥဒရိကာယေ, ကရီသကာယေ, မတ္ထလုင်္ဂကာယေတိ။

အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၈။ ပိတ္တကာယေ—

ကက္ခဠ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါနာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော, ဂန္ဓော, ရသော, ဩဇာ, တဒုပါဒါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၉။ တထာ— သေမှကာယေ, ပုဗ္ဗကာယေ, လောဟိတကာယေ, သေဒကာယေ, မေဒကာယေ, အဿုကာယေ, ဝသာကာယေ, ခေဠကာယေ, သိင်္ဃာဏိကာကာယေ, လသိကာကာယေ, မုတ္တကာယေတိ။

တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၀။ သန္တာပကာယေ—

ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါနာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော, ဂန္ဓော, ရသော, ဩဇာ, တဒုပါဒါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၁၁။ တထာ— ဒါဟကာယေ, ပါစကကာယေ, ဇီရဏကာယေတိ။

ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၂။ ဥဒ္ဓင်္ဂမကာယေ—

ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါနာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော, ဂန္ဓော, ရသော, ဩဇာ, တဒုပါဒါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၁၃။ တထာ— အဓောဂမကာယေ, ကုစ္ဆိသယကာယေ, ကောဋ္ဌာသယကာယေ, အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီကာယေ, အဿာသ ပဿာသ ကာယေတိ။

ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၄။ စက္ခုဝိညာဏကာယေ—

စတ္တာရော ခန္ဓာ လဗ္ဘန္တိ၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာ

သညာက္ခန္ဓော၊ စေတနာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၁၅။ တထာ— သောတဝိညာဏကာယော, ဃာနဝိညာဏကာယော, ဇိဝှါဝိညာဏကာယော, ကာယဝိညာဏကာယော, မနောဝိညာဏကာယောတိ။

နိဂမန

၁၆။ ဣတိ ဣမသ္မိံ မေ ကာယေ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ပဘေဒါ၊ ဓာတုကာယာ၊ ဓမ္မကာယာ၊ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန ပါဠိတော် ပြီး၏။

ဥယျောဇဉ်

[ဝတ်ကျောင်း၌ လူအများ ပေါင်း၍ ရွတ်ကြသော အခါ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိ နှုတ်ကိုင်းသော ရွတ်၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေ၍ ပွားများသော အခါ ၄၈-ပါးသော ကာယတို့၌ အသီး အသီး အကျယ် ထုတ်ဖော်၍ ပွားများကြရမည်။]

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနအနက်

ဥဒ္ဒေသ

မေ၊ ငါ၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ တစ်လံမျှလောက်သော ဤခန္ဓာကိုယ်၌။ ပထဝီ ကာယာ၊ မြေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့သည် လည်းကောင်း။ အာပေါ ကာယာ၊ ရေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့သည် လည်းကောင်း။ တေဇော ကာယာ၊ မီးဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုံ တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝါယော ကာယာ၊ လေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုံ တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝိညာဏ ကာယာ၊ ကြံတတ်, သိတတ်သော ကိုယ် အစုံ တို့သည် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ—သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

ပထဝီ ကာယ နိဒ္ဒေသ

၁။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ကိုယ် အစုတို့တွင်။ ပထဝီ ကာယာ၊ မြေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

ကေသာ၊ ၂-ကုဋေ၊ ၄- သန်းမျှသော- ဆံပင် ဟူသော မြေ အစု တို့ လည်းကောင်း။

လောမာ၊ ၉-သောင်း၊ ၉-ထောင်မျှသော- မွေးညှင်း ဟူသော မြေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

နခါ၊ ၂၀- အရေအတွက် ရှိသော- ခြေသည်း, လက်သည်း ဟူသော မြေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

ဒန္တာ၊ ၃၂- အရေအတွက် ရှိသော- သွား ဟူသော မြေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

တစော၊ အရေထူ အရေပါး ၂ မျိုး ပြားသော- အရေ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

မံသံ၊ ကိုးရာမျှ အရေအတွက် ရှိသော- အသားစိုင်, အသားခဲ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

နှာရု၊ ကိုးရာမျှ အရေအတွက် ရှိသော- အကြော ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အဋ္ဌိ၊ သုံးရာမျှ အရေအတွက် ရှိသော- အရိုး ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ရိုးတွင်း ခြင်ဆီ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဝက္ကံ၊ ကျောက်ကပ် ခေါ်သော- အညှို့ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဟဒယံ၊ နှလုံးသား ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ယကနံ၊ အသည်း ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ကိလောမကံ၊ အမြှေးလွှာ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ပိဟကံ၊ သရက်ရွက် ခေါ်သော- အဖျဉ်း ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ပပ္ဖါသံ၊ အဆုတ် ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အန္တံ၊ အူမကြီး ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အန္တဂုဏံ၊ အူသိမ် အူသေး ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဥဒရိယံ၊ အစာသစ် ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ကရီသံ၊ အစာဟောင်း ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

မတ္ထလုင်္ဂံ၊ ဦးနှောက် ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ နှစ်ဆယ်သော မြေ အစုတို့ကို။ ပထဝီ ကာယာ၊ မြေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

အာပေါကာယ နိဒ္ဒေသ

၂။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ကိုယ်အစုတို့တွင်။ အာပေါကာယာ၊ ရေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

ပိတ္တံ၊ သည်းခြေ ဟူသော ရေအစု လည်းကောင်း။

သေမှ ၊ သလိပ် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

ပုဗ္ဗော၊ ပြည် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

လောဟိတံ၊ သွေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

သေဒေါ၊ ချွေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

မေဒေါ၊ အဆီပြင် အဆီခဲ ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

အဿု၊ မျက်ရေ ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

ဝသာ၊ ဆီကြည် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

ခေဠော၊ လျှာရည်, တံတွေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

သိင်္ဃာဏိကာ၊ နှပ်ရည်, နှပ်စေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

လသိကာ၊ အစေးပုပ် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ရေ အစုတို့ကို။ အာပေါကာယာ၊ ရေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

တေဇောကာယ နိဒ္ဒေသ

၃။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ကိုယ် အစုတို့တွင်။ တေဇောကာယာ၊ မီးဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

သန္တာပေါ၊ ရက်ဆက် ရက်ချွန် ဖျားခြင်း စသော- အလွန် ပူသော
မီး အစု လည်းကောင်း။

ဒါဟော၊ ပေါက်နာ၊ ကျောက်နာ စသော အသွေး အသားကို
အကျက် လောင်သော မီး အစု လည်းကောင်း။

ပါစကော၊ အစာကို ကြေစေတတ်သော မီး အစု လည်းကောင်း။

ဇီရဏံ၊ ရင့်ရော် မှည့်ရွှမ်း ဟောင်းနွမ်း ဆွေးမြည့် စေတတ်သော
မီး အစု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော မီး အစု တို့ကို။ တေဇောကာယာ၊
မီးဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဝါယောကာယ နိဒ္ဒေသ

၄။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ကိုယ် အစု တို့တွင်။ ဝါယော
ကာယာ၊ လေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊
အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ၊ အထက်သို့ ဆန်တက်သော လေအစုတို့ လည်းကောင်း။

အဓောဂမာ ဝါတာ၊ အောက်သို့ စုန် ဆင်းသော လေ အစုတို့
လည်းကောင်း။

ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ၊ ဝမ်းခေါင်း တွင်း၌ ကိန်းသော လေ အစုတို့
လည်းကောင်း။

ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ၊ အူမ အူသိမ်တွင်း၌ ကိန်းသော လေ အစုတို့
လည်းကောင်း။

အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ဝါတာ၊ ကိုယ် အင်္ဂါ လှုပ်ရှားမှု တို့၌ အင်္ဂါ
ကြီး ငယ်သို့ အစဉ် လျှောက်သော လေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

အဿာသ ပဿာသာ ဝါတာ၊ ထွက်သက် ဝင်သက် ဟူသော လေ
အစုတို့ လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးသော လေအစုတို့ကို။ ဝါယော ကာယာ၊ လေဓာတ် လွန်သော ကိုယ်အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဒေသ

၅။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ကိုယ်အစုတို့တွင်။ ဝိညာဏကာယာ၊ ကြံတတ် သိတတ်သော ကိုယ်အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်လုံးတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

သောတဝိညာဏံ၊ နားတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

ဃာနဝိညာဏံ၊ နှာခေါင်းတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

ဇိဝှါဝိညာဏံ၊ လျှာအပြင်၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

ကာယဝိညာဏံ၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုအင်္ဂါ၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

မနောဝိညာဏံ၊ နှလုံးတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော ထွေထွေလာလာ ကြံမှု သိမှု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးသော ကြံမှု သိမှုတို့ကို။ ဝိညာဏကာယာ၊ ကြံတတ် သိတတ်သော ကိုယ်အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော သူ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ အစိတ် အစိတ် ဖြစ်ကုန်သော ၄၇ ပါး ကုန်သော ကိုယ်ခန္ဓာတို့ကို ထုတ်ဆိုရာ နိဒ္ဒေသခန်း ပြီး၏။

ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၆။ ကေသ ကာယေ၊ ဆံပင် ဟူသော ကိုယ်အစု၌။ ဝါ—ဆံပင် ဟူသော မြေအစု၌။—

ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုနွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ဓာတ်မီးစစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေးစုတို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့ သာတည်း။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်းတစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရားတို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဒ္ဒိဋ္ဌပါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော· အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီးတို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက် ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၇။ တထာ၊ ထို ကေသကာယနှင့် အတူ။—လောမကာယေ၊ မွေးညှင်း ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ နခကာယေ၊ ခြေသည်း လက်သည်း ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ဒန္တကာယေ၊ သွား ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ တစကာယေ၊ အရေ ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ မံသကာယေ၊ အသား ဟူသော ကိုယ်

အစု၌ လည်းကောင်း။ နှာရုကာယေ၊ အကြော ဟူသော ကိုယ်
အစု၌ လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိကာယေ၊ အရိုး ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယေ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ ဟူသော ကိုယ်
အစု၌ လည်းကောင်း။ ဝက္ကကာယေ၊ အညို့ ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ ယဒယကာယေ၊ နှလုံး ဟူသော ကိုယ် အစု၌
လည်းကောင်း။ ယကနကာယေ၊ အသည်း ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ ကိလောမကကာယေ၊ အမြှေး ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ ပိဟကကာယေ၊ အဖျဉ်း ဟူသော ကိုယ် အစု၌
လည်းကောင်း။ ပပ္ဖါသကာယေ၊ အဆုတ် ဟူသော ကိုယ် အစု၌
လည်းကောင်း။ အန္တကာယေ၊ အူမ ဟူသော ကိုယ် အစု၌
လည်းကောင်း။ အန္တဂုဏကာယေ၊ အူသိမ် ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ ဥဒရိယကာယေ၊ အစာသစ် ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ ကရီသကာယေ၊ အစာဟောင်း ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။ မတ္ထလုင်္ဂကာယေ၊ ဦးနှောက် ဟူသော ကိုယ်အစု၌
လည်းကောင်း။

ယာ ကက္ခဠ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုနွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းခေတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ခေတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာခေတ်သည် လည်းကောင်း။ သြဇာ၊ သြဇာ ဟူသော အရသာခေတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ခေတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ခေတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေးတို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထို ခေတ်ကြီး လေးသွယ် ခေတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်းတစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရားတို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည်ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီးတို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓ ဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် ပထဝီကာယ ၂၀ ပြီး၏။

အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၈။ ပိတ္တကာယေ၊ သည်းခြေဟူသော ကိုယ်အစု၌။—

ယာ ကက္ခဠတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကြိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရ ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ်, တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက် ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီး ငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၉။ တထာ၊ ထို ပိတ္တကာယနှင့် အတူ။— သေမှကာယေ၊ သလိပ် ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗကာယေ၊ ပြည် ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ လောဟိတကာယေ၊ သွေး ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ သေဒကာယေ၊ ချွေး ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ မေဒကာယေ၊ အဆီပြင်ခဲ ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ အဿုကာယေ၊ မျက်ရည် ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ ဝသာကာယေ၊ ဆီကြည် ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ ခေဠကာယေ၊ လျှာရည် တံတွေး ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ သိင်္ဃာဏိကာကာယေ၊ နှာရည် နှပ်စေး ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ လသိကာကာယေ၊ အစေးပုပ် ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။ မုတ္တကာယေ၊ ကျင်ငယ် ဟူသော ကိုယ် အစု၌ လည်းကောင်း။

ယာ ကက္ခဠ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာ သည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာဓာတ် ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီးလေးသွယ် ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။ ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေး အစုံ ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် အာပေါကာယ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါ ပြီး၏။

—

တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၀။ သန္တာပကာယော၊ သန္တာပတေဇော ဟူသော ကိုယ်အစု၌။—

ယာ ကက္ခဠ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာ သည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာ သည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကြိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ် သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ်, တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက် ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချီးနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရှုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၁၁။ တထာ၊ ထို သန္တာပ ကာယနှင့် အတူ။ —ဒါဟကာယေ၊ ဒါဟ တေဇော ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ပါစက ကာယေ၊ ပါစက ဓာတ်မီး ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ဇီရဏကာယေ၊ ဇီရဏတေဇော ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ယာ ကက္ခဠ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုနွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဋ္ဌမေ၊ ဤ လေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဓေတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော‧ အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓ ဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် တေဇောကာယ လေးပါး ပြီး၏။

ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၂။ ဥဒ္ဓင်္ဂမကာယော၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမ လေ အစု၌။—

ယာ ကက္ခဠ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏အဖြစ် တည်း ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊

ကျွဲလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီးလေးသွယ် ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘာယဌေနေ၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဌေနေ၊ အနှိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၁၃။ တထာ၊ ထို ဥဒ္ဒဂ်မကာယနှင့် အတူ။— အဗောဂမကာယေ၊ အဗောဂမ လေ အစု၌ လည်းကောင်း။ ကုစ္ဆိသယကာယေ၊ ကုစ္ဆိသယ လေအစု၌ လည်းကောင်း။ ကောဋ္ဌာသယကာယေ၊ ကောဋ္ဌာသယ လေ အစု၌ လည်းကောင်း။ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီ ကာယေ၊ အင်္ဂမင်္ဂါနု-သာရီ လေ အစု၌ လည်းကောင်း။ အဿာသ ပဿာသကာယေ၊ ထွက်သက် ဝင်သက် လေ အစု၌ လည်းကောင်း။ ယာ ကက္ခဠ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေးတို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဓေတ ဓမ္မာ၊ ထိုဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့ သာတည်း။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဌ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် ဝါယောကာယ ၆-ပါ ပြီး၏။

ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၄။ စက္ခုဝိညာဏ ကာယေ၊ စက္ခုဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယသဥ္ဘ။ စတ္တာရောခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ဝေဒနာ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားမှုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။

သညာ၊ အာရုံကို မှတ်သားမှုသည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။

စေတနာ၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။

ဝိညာဏံ၊ အာရုံကို သိမှုသည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ မျက်လုံးတွင်းမှာ ရံခါ ရံခါ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ခန္ဓာလေးပါး ဤ နာမ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရှုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၁၅။ တထာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယနှင့် အတူ။— သောတဝိညာဏကာယေ၊ သောတဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ ဃာနဝိညာဏကာယေ၊ ဃာနဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ ဇိဝှါဝိညာဏကာယေ၊

ဇိဝှါဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ ကာယဝိညာဏကာယေ၊ ကာယဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ မနောဝိညာဏကာယေ၊ မနောဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ စတ္တာရောခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ဝေဒနာ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားမှုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။

သညာ၊ အာရုံကို မှတ်သားမှုသည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။

စေတနာ၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။

ဝိညာဏံ၊ အာရုံတို့ကို သိမှုသည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ နား စသည် တို့၏ အတွင်းမှာ ရံခါရံခါ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ခန္ဓာ လေးပါး ဤ နာမ် တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ်, တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီး ငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မူ ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် ဝိညာဏကာယ ၆-ပါး ပြီး၏။

နိဂုံး

၁၆။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ တစ်လံမျှလောက်သော ဤ ခန္ဓာကိုယ်၌။ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ပဘေဒါ၊ လေးဆယ့်ရှစ်ပါး အပြား ရှိကုန်သော။ ဓာတုကာယာ၊ ဓာတ် အပေါင်းအစုတို့သည်။ ဓမ္မကာယာ၊ ဓမ္မ အပေါင်းအစုတို့သည်။—

သန ်တာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားအစု တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇီဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော-အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘောအလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဇာတိ၊ ဩတွင်ရှေ့ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျမ်းသစ် နိဿယ ပြီး၏။

ဉယျောဇဉ်

ဤ အနက်ကိုမူကား- မိမိတို့ အိမ်တွင် နေ့စဉ် သရဏ္ဍာယ်ကြရမည်၊ ဆံပင် တစ်ခု၌ ခက်မာမှု ဟူသော ပရမတ်စစ် ဓါတ်မြေနှစ်ကို သဘောမိအောင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ကြံကြရမည်၊ ပညာရှိကြီးများထံ အဖန်ဖန် နာယူကြရမည်၊ ဆံပင် တစ်ခု၌ ဖွဲ့စေးမှု ဟူသော ပရမတ် ရေဓာတ်, ပူမှု· နွေးမှု· အေးမှု ဟူသော ပရမတ် မီးဓာတ်, ထောက်ကန်မှု ဟူသော ပရမတ် လေဓာတ်တို့ကိုလည်း သဘော မိအောင် အားထုတ်ကြရမည်၊ ဆံပင် တစ်ခု၌ သဘော ပေါက်ခဲ့လျှင် အလုံးစုံ တို့၌ ပေါက်တော့သည်။

သဘော ပေါက်နိုင်ရန် အကျယ် ဖော်ပြသော အခန်းကို မူကား- ငါတို့ စီရင်သော ‘လက္ခဏာဒီပနီကျမ်း’၊ ‘ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂ ဒီပနီကျမ်း’၊ ‘အာဟာရ ဒီပနီကျမ်း’၊ အနတ္တ ဒီပနီကျမ်း’၊ ‘ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီကျမ်း’၊ ‘ဘာဝနာဒီပနီကျမ်း’တို့မှာ ယူကြလေ။

ဓာတ်ကို သဘော မမိဘဲနှင့် ‘သန္တတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိယာ· တ္တာ၊ နိဇ္ဇီဝါ’ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်သော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ် အောင်အောင်မြင်မြင် မဖြစ်၊ ကုသိုလ် ရကာမျှသာ ဖြစ်ကြမည်။

ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး လက္ခဏာဆောင်ပုဒ်

၁။ နူးညံ့, ခက်မာ၊ ဤနှစ်ဖြာ၊ မှတ်ပါ မြေဓာတ်စစ်။

၂။ ဖွဲ့စေး, စည်းယို၊ နှစ်ပါးကို၊ ခေါ်ဆို ရေဓာတ်စစ်။

၃။ အေးမှု, ပူမှု၊ ဤနှစ်ခု၊ ခေါ်မှု မီးဓာတ်စစ်။

၄။ ထောက်ကန်, လှုပ်ရှား၊ ဤနှစ်ပါး၊ ခေါ်ငြား လေ
ဓာတ်စစ်။

၅။ ဆင်း, နံ့, ရသာ၊ ဩဇာ၊ လေးဖြာ မှီ ရုပ်သေး။

ဆောင်ပုဒ် ပြီး၏။

ဆောင်ပုဒ် အဓိပ္ပာယ်

ပထဝီဓာတ် လက္ခဏာ

၁။ ထိုထို သက်ရှိ သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ နူးညံ့မှု မည်သည် ရှိ၏၊ ခက်မာ ကြမ်းတမ်းမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း၊ ထိုနူးညံ့မှု, ခက်မာမှု ၂-ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော ပထဝီဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

ကျမ်းဂန်တို့၌ ကက္ခဠလက္ခဏာ ဟု ခက်မာမှု တစ်ခုသာ လာလျက်, နူးညံ့မှု, ခက်မာမှု ၂-မျိုး ဆိုသည်မှာ လောက ဝေါဟာရသို့ လိုက်၍ ဆိုသည်၊ နောက် ဓာတ်ကြီး ၃-ပါးတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

အာပေါဓာတ် လက္ခဏာ

၂။ ထိုထို သက်ရှိ, သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု မည်သည် ရှိ၏၊ အရည် ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ယိုစီးမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း၊

ထို ဖွဲ့စေးမှု, ယိုစီးမှု ၂- ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော အာပေါ ဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

တေဇောဓာတ် လက္ခဏာ

၃။ ထိုထို သက်ရှိ, သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ အေးမှု မည်သည် ရှိ၏၊ ပူမှု, နွေးမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း။ ထို အေးမှု, ပူမှု ၂-ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော တေဇောဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

ဝါယောဓာတ် လက္ခဏာ

၄။ ထိုထို သက်ရှိ, သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ထောက်ကန်မှု ဟူသော အေးရှိန်, ပူရှိန် မည်သည် ရှိ၏၊ လှုပ်ရှားမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း၊ ထို ထောက်ကန်မှု, လှုပ်ရှားမှု ၂-ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော ဝါယောဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

ရုပ်ဓာတ် ၄-ပါး

၅။ ထိုထို သက်ရှိ, သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ အဆင်းဓာတ် တစ်ပါး၊ အနံ့ဓာတ် တစ်ပါး၊ အရသာဓာတ် တစ်ပါး၊ အဆီ, အစေး ဟူသော ဩဇာဓာတ် တစ်ပါး၊ ဤ ဓာတ် လေးပါးသည် ရှိ၏၊ အဆင်း ဓာတ်ကို မျက်စိဖြင့် မြင်ကြ၏၊ အနံ့ ဓာတ်ကို နှာခေါင်းဖြင့် နံကြ၏၊ အရသာဓာတ်ကို လျှာဖြင့် သိကြ၏၊ ဩဇာဓာတ်သည်ကား ထိုထို အစာ အာဟာရတို့ကို စားသောက်၍ ဝမ်းတွင်းသို့ ရောက်သည် ရှိသော် ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့သော ဓာတ် အထူးပေတည်း။

[ဤ ရုပ်ဓာတ် လေးပါးသည်ကား မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးကို မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေးမျိုး ပေတည်း။]

ဆောပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြခန်း ပြီး၏။

ပထဝီဓာတ် နှင့် အာပေါဓာတ် နှစ်ပါး တွဲစပ်နေပုံ

အလွန် ညက်ညော လှစွာသော ထုံးမှုန့်မျိုး, ပြာမှုန့်မျိုးသည် ရေနှင့် မရောမီ အစေး, အဖွဲ့ မရှိ တစ်မှုန့်စီ နေ၏၊ လေသုတ်ခဲ့လျှင် လွင့်၏၊ ရေထည့်၍ ကြိတ်နယ်၍ အလုံးအခဲ ဖြစ်ခဲ့သော် ခွက်တောင်းခန့်, ပြည်တောင်းခန့်, စိပ်တောင်းခန့် ရှိသော်လည်း အဖွဲ့ အစေး ရှိ၏၊ တစ်လုံးတည်း တစ်ခဲတည်း ဖြစ်၏၊ ထုနှက်၍ပင် ကွဲသည် ကြေသည် မရှိ ခက်မာ၏။

အဘိဓမ္မာ ပထဝီ မြေဓာတ်သည် ဤ ဝတ္ထု၌ ထုံးမှုန့်ညက် ပြာမှုန့်ညက်နှင့် အလား တူ၏၊ အဘိဓမ္မာ အာပေါ ရေဓာတ်သည် ဤ ဝတ္ထု၌ ထည့်သော ရေနှင့် အလား တူ၏၊ ထို ရေ ဖွဲ့စေးမှု ကြောင့် ထုံးမှုန့် ပြာမှုန့်တို့သည် အချင်းချင်း ကပ်ငြိကြကုန်၍ တစ်လုံးတည်း တစ်ခဲတည်း ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဤသည်ကား ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ်ကို သိသာ ခြားနားအောင် ပြဆိုသော ယုတ္တိတည်း၊ ဆင်ကောင်သဏ္ဍာန်- မြင်းကောင်သဏ္ဍာန်- နွား, ကျွဲ, ဆိတ်, ဝက်, ကြက်, ငှက်, လူကောင်သဏ္ဍာန် စသည်တို့၌လည်း ပထဝီ အမှုန့်နှင့် အာပေါ အစေး လုံးထွေးမှုကြောင့် သဏ္ဍာန် ကြီး ငယ် အထည်ဒြပ် တစ်လုံး တစ်ခဲတည်း ဖြစ်၍နေကြပုံကို အကုန် မြင်လေ။

[သစ်ပင်, သစ်တုံး, ကျောက်လုံး, ကျောက်ပြား, သံတုံး, သံခဲ စသည်တို့၌လည်း ထိုနည်းတူ မြင်လေ။]

ဆံပင်, မွေးညှင်း, ခြေသည်း, လက်သည်း, သွား, အရေ, အသား, အရိုး အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ ကာယတို့၌လည်း ပထဝီ အမှုန့်နှင့် အာပေါ အစေး လုံးထွေးမှုကြောင့်ပင်လျှင် သဏ္ဍာန် ကြီးငယ် အထည်ဒြပ် အမျိုးမျိုး ဖြစ်၍ နေကြကုန်သည့် အတွက် အချို့ကို ဆံပင်ဟူ၍ ခေါ်ကြရသည်၊ အချို့ကို မွေးညှင်း ဟူ၍, အချို့ကို ခြေသည်း ဟူ၍, လက်သည်း ဟူ၍, သွား ဟူ၍, အရေ ဟူ၍, အသား ဟူ၍, အရိုး ဟူ၍ ခေါ်ကြရသည်။

အဘိဓမ္မာ အလိုအားဖြင့်မူကား ဆံပင် ဟူ၍ မရှိ၊ ဓာတ်ကြီး လေးပါးနှင့် အမှုန်းတင် ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး လေးပါးသာ အမှုန် ရှိသည်၊ မွေးညှင်း ဟူ၍ မရှိ၊ ခြေသည်း လက်သည်း ဟူ၍ မရှိ၊ အရေ ဟူ၍ မရှိ၊ အသား ဟူ၍ မရှိ၊ အရိုး ဟူ၍ မရှိ၊ ဓာတ်ကြီး လေးပါးနှင့် အမှုန်းတင် ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး လေးပါးသာ အမှုန် ရှိသည်။

[ရိုးတွင်း ခြင်ဆီ, အညှိ, နှလုံး, အသည်း, အမြှေး စသည် တို့၌လည်း ထိုနည်း အတူ မြင်ရလေ။]

ဓာတ် ၂-ပါး တွဲစပ်နေပုံ ပြီး၏။

ဆံပင်၌ ဓာတ် ၈-ပါး ခွဲနည်း

ဆံပင်၌ ဓာတ်ရှစ်ပါး ခွဲနည်းကား—

(၁) ဆံပင်ကို စမ်းသပ်လျှင် မာသည် ဟု တွေ့ရှိ၏၊ ထို မာမှုသည် ပထဝီဓာတ်တည်း။

(၂) လုံးပတ် သဏ္ဌာန် ဖြစ်နေသည်ကို မြင်၍ ဖွဲ့စေးမှုကို သိရ၏၊ ထို ဖွဲ့စေးမှုသည် အာပေါဓာတ်တည်း။

(၃) ပူသော အခါ ပူမှု- နွေးသော အခါ နွေးမှု- အေးသော အခါ အေးမှုကို တွေ့ရှိ၏၊ ထို ပူမှု- နွေးမှု- အေးမှုသည် တေဇော ဓာတ်တည်း။

(၄) ပူရှိန်- နွေးရှိန်- အေးရှိန်ကို တွေ့ရှိ၏၊ ထို အရှိန်စုသည် ဝါယော ဓာတ်တည်း။

(၅) မျက်စိနှင့် ကြည့်ရှုလျှင် ဆံပင်၌ အဆင်းကို မြင်၏၊ ထိုအဆင်း သည် ဝဏ္ဏဓာတ်တည်း။

(၆) နှာခေါင်းနှင့် နမ်းလျှင် ဆံပင်၌ အနံ့ကို နံ၏၊ ထို အနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်တည်း။

(၇) လျှာနှင့် မြည်းလျှင် အရသာကို သိရ၏၊- ထို အရသာသည် ရသာဓာတ်တည်း။

(၈) ဆံပင်ကို စားသော သတ္တဝါတို့မှာ ရူပကာယကို စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့ခြင်း သဘော ရှိသော အဆီ အစေး မည်သည် ဆံပင်၌ ရှိ၏၊ ထို အဆီ အစေးသည် ဩဇာ ခေါ်သော အာဟာရဓာတ်တည်း။

ဆံပင်၌ ဓာတ် ၈-ပါး ခွဲနည်း ပြီး၏။

ကြွင်းသော ကောဋ္ဌာသတို့၌ ဓာတ် ၈-ပါး ခွဲနည်း

မွေးညှင်း၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ သွားတို့၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အရေ၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အသား၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အရိုး၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ ခြင်ဆီ၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အညှို့၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ နှလုံး၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အသည်း၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အမြှေး၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အဖျဉ်း၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အဆုပ်၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အူမ၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အူသိမ်၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကျင်ငယ်၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး တိုင်အောင် ခွဲခြမ်း၍ သိလေ၊ မြင်လေ။

ကြွင်းသော တေဇောကာယ ၄-ပါး၊ ဝါယောကာယ ၆-ပါး တို့၌လည်း ဓာတ် ရှစ်ပါးစီ ရှိကြ၏။

အရင်းခံ ရုပ်ဓာတ် ၈-ပါး

ဤ ဓာတ် ရှစ်ပါးကား အဝိနိဗ္ဘောဂ ရုပ်စု ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော ရုပ် အစုတို့မှာ အရင်းခံ ဖြစ်ကြ၏။ ။ဤ ဓာတ် ရှစ်ပါးကို ခွဲခြမ်း၍ မြင်နိုင်လျှင်ပင် ဉာဏ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, အတ္တ, ဇီဝ, မိန်းမ, ယောကျ်ား, ဦးခေါင်း, ခြေ, လက်, စသည်— ဆံပင်, မွေးညှင်း, ခြေသည်း, လက်သည်း, သွား, အရေ, အသား, အရိုး စသည်—

ဉာဏ်မျက်စိ၌ အကုန် ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့၊ ဓာတ်စု ဓာတ်ခဲ ကြီး ငယ် မျှသာ ရှိသည် ဟု ဉာဏ် မျက်စိ၌ မြင်ရလတ္တံ့။

၄၂-ပါးသော ကောဋ္ဌာသကာယတို့၌ ဓာတ် ဂ-ပါးခွဲခန်း ပြီး၏။

—

ဓာတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

သန္တတ

ထို ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် သန္တတ တရားတို့သာတည်း။

သန္တတ ဆိုသည်ကား လောက၌ နှစ်စဉ် ဖြစ်ပွားသော ကောက် စပါးတို့သည် အသစ်အသစ် ပြုလုပ်မှု ဒုက္ခနှင့် နှစ်စဉ် ပြုပြင်နိုင်မှ နှစ်စဉ် ဖြစ်ပွားကြကုန်၏၊ မပြုပြင်နိုင်သော အခါ၌ မဖြစ်ပေါ်လာကြ ကုန်ပြီ။

ထို့အတူ လူ့ခန္ဓာ ဖြစ်သော ဤ ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ကုသိုလ် ပြုလုပ်မှု ဒုက္ခနှင့် ဘဝတိုင်း ပြုပြင်နိုင်မှ လူ့ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်လာကြ ကုန်၏၊ မပြုပြင်သော အခါ၌ လူ့ပြည်မှာ မဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်ပြီ၊ အပါယ် ငရဲ၌သာ ဖြစ်ပွား၍ နေကြကုန်တော့သည်။

တောင်သူ အလုပ်မည်သည် မိုးရေ ရှိမှ လုပ်နိုင်၏၊ မိုးရေ မရှိလျှင် မလုပ်နိုင်၊ ထို့အတူ ကုသိုလ်မှု မည်သည် သပ္ပုရိသူပနိဿယကို တွေ့ ကြုံမှ ပြုလုပ်နိုင်၏၊ သပ္ပုရိသူပနိဿယ မည်သည် ဘဝ တစ်ထောင်မှာ တစ်ခါ ကြုံခဲ၏။

လူ့ခန္ဓာ၌ သန္တတဒုက္ခ အကြမ်း ပြချက် ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န

ထို ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န သဘော တို့သာတည်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဆိုသည်ကား မျိုးစေ့၊ လယ် မြေ၊ မိုးရေ၊ တောင်သူ ယောကျ်ား၏ လုပ်ဆောင်မှုတို့ကို အစွဲ ပြု၍သာ ဖြစ်ပွားနိုင်ကုန်၏၊ ထို လေးပါး တို့တွင် တစ်ပါးပါး ချို့တဲ့ လျှင်ပင် မဖြစ်နိုင်ကြ ကုန်ပြီ။ ။ထို့အတူ ထိုလူ့ခန္ဓာ ဖြစ်သော ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည်—

(၁) ပုဗ္ဗေကတပုညတာစက်၊

(၂) ပတိရူပဒေသဝါသစက်၊

(၃) သပ္ပုရိသူပနိဿယစက်၊

(၄) အတ္တသမ္မာပဏိဓိစက်၊

ဤ စက် လေးပါး တည်းဟူသော ဥပနိဿယ ပစ္စည်းကို အစွဲအမှီပြုရမှ လူ့ပြည်၌ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြကုန်၏၊ ထို အကြောင်း လေးပါးသည်လည်း ဘဝ တစ်ထောင်မှာ တစ်ခါ ကြုံခဲ၏။ ။ သိသာပြီ။

[နိဿတ္တာ, နိဋ္ဌိဝါ ဟူသော ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ခေတ် ရှစ်ပါး ခွဲခန်းနှင့်ပင် ထင်ရှားပြီ။]

ခယ

ခယဓမ္မာ, ဝယဓမ္မာ, ဝိရာဂဓမ္မာ, နိရောဓဓမ္မာ ဟူသော ပုဒ်တို့တွင် ခယပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား ရဲရဲညီသော သံပူပြားကြီး အပြင်၌ ကျရောက်ကုန်သော ရေပေါက်တို့သည် ခဏချင်း, ခဏချင်း ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အားလျော်စွာ အခိုက်အတန့် အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ခက်ခဲမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် မစဲမစဲ အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကုန်ဆုံးကြကုန်၏၊ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု, အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်မှုရှားမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အမှုတို့နှင့် အတူတကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- ဩဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကုန်ဆုံးကြကုန်၏။

ဤကား ကုန်ခန်းခြင်း အနက် ရှိသော ခယပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်

တည်း။

ဝယ

တောင်လေ ထသောအခါ ရောဝတီ မြစ်ပြင်၌ လှိုင်းဂယက်ငယ် တို့သည် မစဲမစဲ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကျ၍ ကွယ် ပျောက်ကုန်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အားလျော်စွာ အခိုက်အတန့် အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန် သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် မစဲမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကွယ်ပ ပျောက်ကုန်၏၊ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု, အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်ရှားမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း ထို အမှုတို့နှင့် အတူတကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- ဩဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။

ဤကား ပျက်စီးခြင်း အနက် ရှိသော ဝယပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဘည်း၊ လျှပ်ရောင် တို့၏ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်မှုနှင့်လည်း ပြဆိုသင့်၏။

ဝိရာဂ

ရေဥ္ဓ ရေးအပ်သော အရေး အကြောင်းတို့သည် ခဏချင်း, ခဏချင်း ပြယ်ပျောက် ကုန်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အား လျော်စွာ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုး တို့သည် မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ပြယ်ပျောက်ကုန်၏၊ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု, အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်ရှားမှု အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အမှုတို့နှင့် အတူ တကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- ဩဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည်လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ပြယ်ပျောက်ကုန်၏။

ဤကား ပြယ်ပျောက်ခြင်း အနက် ရှိသော ဝိရာဂပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် တည်း။

နိရောဓ

မိုးတိမ်ဝမှ ထွက်မြူးသော လျှပ်ပန်းနွယ်တို့သည် ခဏချင်း, ခဏချင်း ချုပ် ပျက် ရုပ်သိမ်းသကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုထ် အား လျော်စွာ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ချုပ်ပျက် ရုပ်သိမ်းကုန်၏၊ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု, အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်မှု, ရွှားမှု အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အမှုတို့နှင့် အတူတကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- ဩဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်၍ ခဏချင်း, ခဏချင်း ချုပ်ပျက် ရုပ်သိမ်းကုန်၏။

ဤကား ချုပ်ခြင်း အနက် ရှိသော နိရောဓပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

အနိစ္စ

ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ခယပုဒ်, ဝယပုဒ်, ဝိရာဂ ပုဒ်, နိရောဓပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် အလုံးစုံ တူကြ၏။

အနတ္တ

အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်သည်လည်း ခယဋ္ဌေန် အနိစ္စာ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် နှင့် တူကြ၏၊ တူပုံကား- ခယဋ္ဌေနပုဒ် နှင့် အသာရကဋ္ဌေန ပုဒ်သည် တူကြ၏၊ ခဏချင်း, ခဏချင်း ကုန်ခန်းမှု ဆို သည်နှင့် အနှစ်သာရ မရှိမှု ဆိုသည်ကား အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ။

ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မည်သည် တစ်သက်လုံးမှာ ပဋိသန္ဓေ အခါ၌ တစ်ခါသာ ဖြစ်မြဲ, ဘဝ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ သေမြဲ ဟု သတ္တဝါ အများတို့ ထင်မြင် စွဲလမ်းကြ၏၊ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခေါက် ရှစ်ပါးတို့ သည် မူကား တစ်နာရီ အတွင်းမှာပင် အခါ တစ်ရာ မက အသစ် အဟောင်း ပြောင်းလဲ ကုန်ခန်းမြဲ ဓမ္မတာ ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကား တစ်လမ်း၊ ခေတ် ရှစ်ပါးတို့၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကား တစ်လမ်း၊ ထို့ကြောင့် ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရ အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၏ အမာခံ, အထည်ခံ မဟုတ်ကုန်။

အမာခံ, အထည်ခံ ဆိုသည်ကား- သံသပိတ်၏ အမာခံ, အထည်ခံကား သံတည်း၊ မြေသပိတ်၏ အမာခံ, အထည်ခံကား မြေတည်း၊ ဝါချည် ပုဆိုး၏ အမာခံ, အထည်ခံကား ဝါချည်တည်း၊ ပိုးချည် ပုဆိုး၏ အမာခံ, အထည်ခံကား ပိုးချည်တည်း။

ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ထိုကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၏ အမာခံ, အထည်ခံ ဖြစ်သော အတ္တသာရ မဟုတ်ကုန် ဆိုလိုသည်၊ အကယ်၍ ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၏ အမာခံ, အထည်ခံ အတ္တသာရ ဟုတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါမှာ တစ်သက်တွင် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ တစ်ခါသာ ဖြစ်မြဲ, ဘဝ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ ပျက်ဆုံးမြဲ ဖြစ်သကဲ့သို့ ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည်လည်း တစ်သက်တွင် တစ်ခါသာ ဖြစ်မြဲ, တစ်ခါသာ ပျက်ဆုံးမြဲ ဖြစ်ကြကုန်ရာ၏၊ ထိုသို့ကား မဟုတ်ကုန်။

ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည် တစ်နာရီမှာပင် အခါ တစ်ရာမက အသစ်အသစ် ဖြစ်ကြကုန်၏၊ အခါ တစ်ရာ မက အဟောင်း အဟောင်း ချုပ် ပျက် သေဆုံးကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရ မဟုတ်ကုန်၊ အမာခံ, အထည်ခံ မဟုတ်ကုန်၊ ခေတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မဟုတ်ကုန်၊ ခေတ်ရှစ်ပါးတို့ကို လွတ်၍လည်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍ မရှိကုန်— ဟူလိုသည်။

ဤကား '**အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ**' ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

[ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မူကား '**ကမ္ဘာနဒီပနီ**' '**ဘာဝနာဒီပနီ**' စာအုပ်တို့မှာ ယူလေ။]

ဝိညာဏကာယ ၆-ပါးတို့သည် ရုပ် ကာယတို့ကို မှီ၍ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏၊ ထိုထို ဝိညာဏ်၏ မှီရာ ဖြစ်သော ထိုထို ရုပ်ကာယ ပျက်ဆုံးသည် ရှိသော် ထိုထို ဝိညာဏ်သည်လည်း ပျက်ဆုံးတော့သည်။

ဥပမာကား— မြစ်ပြင်၌ လှိုင်း ဂယက်ငယ်တို့၏ အညွန့်၌ မှီ၍ တလက်လက် တောက်ပကုန်သော နေရောင်တို့သည် သူ့ လှိုင်းဂယက်ငယ်နှင့် သူ ပျောက်ကွယ်ကြကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ။

[အကျယ်ကို မူကား ‘ ကမ္မဋ္ဌာန ဒီပနီ ’ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အခန်းမှာ ယူလေ။]

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ် ပြီး၏။

—

ကောဋ္ဌာသတို့၌ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး

မဟာဘုတ် ၄-ပါး

၁။ ပထဝီ ၂၀၊ ၃။ တေဇော ၄၊
၂။ အာပေါ ၁၂၊ ၄။ ဝါယော ၆၊

ဤ လေးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသတို့၌ ရအပ်သော ရုပ်ပေါင်း, ကလာပ်ပေါင်းတို့ကို ပြဆိုပေအံ့။

(က) ပ, အာ, ဝါ, တေ၊ မြေ, ရေ, လေ, မီး၊ လွန် ပွားစီး၊ ဘုတ်ကြီး စတုက္က။

(ခ) ခက်မာ, ဖွဲ့စေး၊ ပူ အေး, ထောက်ကန်၊ ဤ လေးတန်၊ မှတ်ရန် လက္ခဏာ။

[ပရမတ္ထသံခိပ်ကျမ်း လင်္ကာ ဖြင့်၍ ဝါ, တေ, လေ, မီး တို့၌ ရှေ့နောက် ပြန်သည်။]

(က) ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယော- ပါဠိခေါ်၊ မြေ, ရေ, မီး, လေ- မြန်မာခေါ်၊ 'လွန်ပွားစီး' ကား— ဘူတသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊ 'ဘုတ်ကြီး, စတုက္က' ကား— မဟာဘုတ် လေးပါး ဆိုလိုသည်။

(ခ) 'ခက်မာ' ကား— ပထဝီ၏ လက္ခဏာတည်း၊ 'ဖွဲ့စေး' ကား— အာပေါ၏ လက္ခဏာတည်း၊ 'ပူ, အေး' ကား— တေဇော၏ လက္ခဏာတည်း၊ 'ထောက်ကန်' ကား— ဝါယော၏ လက္ခဏာတည်း။

ပသာဒရုပ် ၅- ပါး

စက်, သော, ဃာ, ဇိ၊ ကာ- ငါးလီ၊ အကြည် ပသာဒ။

— ရှင်းကျမ်း

စက္ခုပသာဒရုပ်, သောတပသာဒရုပ်, ဃာနပသာဒရုပ်, ဇိဝှါပသာဒရုပ်, ကာယပသာဒရုပ်၊ 'အကြည်' ကား— ပသာဒသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊ နေရိပ် လရိပ် လူရိပ် စသည် ထင်ကောင်းသော ဆီကြည် ရေကြည် ဖန်ကြည် မှန်ကြည်များကဲ့သို့ အဆင်း သဏ္ဌာန် အသံ စသည် ထင်ကောင်းသော အကြည်ဓာတ်ငါးပါး ဟူလိုသည်။

ဂေါစရရုပ် ၅- ပါး

ရူ, သဒ်, ဂန်, ရံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ငါးတန် ဂေါစရ။

— ရှင်းကျမ်း

ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဂေါစရရုပ် ငါးပါးတည်း၊ ကျက်စားရာ အာရုံကို ဂေါစရ ဆိုသည်။

ရူပါရုံသည် စက္ခု၏ ကျက်စားရာတည်း။
သဒ္ဒါရုံသည် သောတ၏ ကျက်စားရာတည်း။
ဂန္ဓာရုံသည် ဃာန၏ ကျက်စားရာတည်း။
ရသာရုံသည် ဇိဝှါ၏ ကျက်စားရာတည်း။

ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ, တေဇောဖောဋ္ဌဗ္ဗ, ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗ ဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ၃-ပါးသည် ကာယ၏ ကျက်စားရာတည်း။

ဘာဝ, ဟဒယ, ဇီဝ, ဩဇာ

(က) ဣတ္ထိ, ပုမ၊ ဘာဝနှစ်တန်၊ ဟဒယံ၊ တစ်ဖန် ဇီဝိတ။

(ခ) ကဗဠီကာ၊ ရုပ်ဩဇာ၊ သချာ ဆယ့်ရှစ်ရ။

— ဧင်းကျမ်း

(က) ဣတ္ထိဘာဝရုပ်, ပုမ္ဘာဝရုပ်, ဟဒယဝတ္ထုရုပ်, ဇီဝိတရုပ်, ဩဇာ ခေါ်သော ကဗဠီကာရဟာရရုပ်။

(ခ) မဟာဘုတ် လေးပါး၌ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ၃-ပါးကို ချန်လှပ်၍—

(၁) မဟာဘုတ် ၄-ပါး,
(၂) ပသာဒရုပ် ၅-ပါး,
(၃) ဂေါစရရုပ် ၄-ပါး,
(၄) ဘာဝရုပ် ၂-ပါး,
(၅) ဟဒယဝတ္ထုရုပ်,
(၆) ဇီဝိတရုပ်,
(၇) အာဟာရရုပ်,

သချာ ၁၈-ဖြစ်၏၊ နိပ္ဖန္နရုပ် တစ်ဆယ့်ရှစ် ခေါ်သည်။

ဤသည်လျှင် နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပြီး၏။

အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀-ပါး

(က) ကလာပ် ခြားမျှ၊ အကာသ၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊

(ခ) ကာယ, ဝါစာ၊ မှု အရာ၊ နှစ်ဖြာ ဝိညတ်ရုပ်။

(ဂ) ပေါ့ပါး လဟု၊ မုဒု နူးညံ့၊ ကျန်းခန့် ကမ္မည၊ တာ
သုံးဝ၊ ရုပ် ဝိကာရတည်း။

(ဃ) ဖြစ်ပေါ် ပွားမှု၊ ဥပစယ၊ တည်ထ သန္တတိ၊ ရင့်ဘိ
ဇရာ၊ ပျက်မှာ အနိစ္စ၊ မှတ်ကြောင်းမျှ၊ လက္ခဏာရုပ်
ခေါ်သတည်း။

ရင်းကျမ်း

(က) ကလာပ်တို့၏အခြားမျှသာ ဖြစ်သော အာကာသဓာတ်သည် ပရိစ္ဆေဒရုပ် မည်၏။

(ခ) ကိုယ် အင်္ဂါ ကြီးငယ် လှုပ်ရှားမှု အမူအရာသည် ကာယဝိညတ် မည်၏၊ စကားအက္ခရာ ပြုပြင်မှု အမူအရာသည် ဝစီဝိညတ် မည်၏။ (ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ပါး)။

(ဂ) ရူပကာယ၏ ပေါ့ပါးမှုသည် လဟုတာ မည်၏၊ ရူပကာယ၏ နူးညံ့မှုသည် မုဒုတာ မည်၏၊ ရူပကာယ၏ အမှုတိုင်း၌ ခန့်ကျန်းမှုသည် ကမ္မညတာ မည်၏။ (ဝိကာရရုပ် ၃-ပါး)။

(ဃ) ရုပ်သဏ္ဍာန် ကြီးငယ် တို့၏ ပေါ်ပေါက်မှု, ပွားစီးမှုသည် ဥပစယ မည်၏၊ အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်တည်မှုသည် သန္တတိ မည်၏၊ ရင့်ရော် ဆွေးမြေ့မှုသည် ဇရာ မည်၏၊ ချုပ်ပျက်မှုသည် အနိစ္စတာ မည်၏၊ ဤ တရားကား သင်္ခတ တရားတည်း ဟု မှတ်ကြောင်း သိကြောင်း လက္ခဏာမျှ ဖြစ်၍ ဤ ရုပ်တရား လေးပါးကို လက္ခဏာရုပ် ခေါ်သတည်း။

(၁) ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁,
(၂) ဝိညတ်ရုပ် ၂,
(၃) ဝိကာရရုပ် ၃,
(၄) လက္ခဏရုပ် ၄,
အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀- ဖြစ်၏။

နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊ အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀၊ ပေါင်းသော် ရုပ် ၂၈ ခု ဖြစ်၏။
ဤသည်လျှင် ရုပ် ၂၈ ပါး ပြီး၏။

ရုပ် ၂၈-ပါး ကလာပ် ဖွဲ့ပုံ

ကမ္မဇ ကလာပ် ၉-စည်း

(က) မဟာဘူတ၊ ဝဏ္ဏ, ဂန္ဓ၊ ရသ, ဩဇာ၊ ရုပ် ရှစ်ဖြာ၊ မကွာ ဝိနိဗ္ဘော။

(ခ) ဝိနိဗ် အဋ္ဌ၊ ဇီဝိတ၊ ဇီဝ နဝကာ။

(ဂ) ပ, ဘာ, ဟဒယ၊ လောင်းပြန်က၊ အဋ္ဌ ဒသကာ။

(ဃ) ကံကြောင့် ဖြစ်ရိုး၊ ကလာပ် ကိုး၊ အကျိုး ကမ္မဇာ။

(က) မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ, ဂန္ဓ, ရသ, ဩဇာ ဟူသော ဥပါဒါရုပ်သေး ၄-ပါး၊ ဤ ၈-ပါးသည် အချင်းချင်း ကင်းကွာ ကြသည် ဟူ၍ မရှိသောကြောင့် အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ခု မည်၏၊ အဋ္ဌကလာပ် ခေါ်၏။

(ခ) ၎င်း အဋ္ဌကလာပ်တွင် ဇီဝိတ ထည့်- ဇီဝိတ နဝက ကလာပ် ၁။

(ဂ) ၎င်း ဇီဝိတနဝက ကလာပ်တွင် ပသာဒရုပ် ၅-ခု၊ ဘာဝရုပ် ၂-ခု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ၁-ခု၊ ဤ ၈-ခုကို အစဉ်အတိုင်း ထည့်—

(၁) စက္ခုဒသက ကလာပ် ၁။ (၅) ကာယဒသက ကလာပ် ၁။

(၂) သောတဒသကကလာပ် ၁။ (၆) ဣတ္ထိဘာဝဒသက ကလာပ် ၁။

(၃) ဃာနဒသက ကလာပ် ၁။ (၇) ပုမ္ဘာဝဒသက ကလာပ် ၁။

(၄) ဇိဝှါဒသက ကလာပ် ၁။ (၈) ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၁- ဟူ၍ ကမ္မဇ ကလာပ် ၉-စည်း ဖြစ်၏။

စိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်း

(က) အဝိနိဗ္ဘောဂ်၊ ရှစ်ခုသော်၊ ခေါ်ရိုး သုဒ္ဓဋ္ဌာ။
(ခ) ထိုတွင် သဒ္ဒ၊ ဝိညတ် ဒွ၊ လောင်းက ရင်း လေးဖြာ။
(ဂ) ရင်း လေးခုဝယ်၊ တာ သုံးချယ်၊ ရှစ်သွယ် စိတ္တဇာ။

(က) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈- ခုသည် သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်မည်၏။ ၎င်း သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁။

(ခ) ၎င်းတွင် သဒ္ဒ ထည့်- သဒ္ဒနဝက ကလာပ် ၁။

ကာယဝိညတ် ထည့်- ကာယဝိညတ္တိနဝက ကလာပ် ၁။

သဒ္ဒ နှင့် ဝစီဝိညတ် ထည့်- သဒ္ဒ ဝစီဝိညတ္တိ ဒသက ကလာပ် ၁။

ကလာပ်ရင်း ၄-စည်း ဖြစ်၏။

(ဂ) ၎င်း ကလာပ်ရင်း ၄- ခုတွင် လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဟူသော တာ- သုံးခုကို အစဉ်အတိုင်း လောင်းပြန်သော် ကလာပ်ပွား ၄- ခု ဖြစ်ပြန်၏။

(၁) သုဒ္ဓလဟုတာဒိဧကာဒသက ကလာပ် ၁။

(၂) သဒ္ဒလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ် ၁။

(၃) ကာယဝိညတ္တိလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ် ၁။
(၄) သဒ္ဒဝစီဝိညတ္တိလဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ် ၁။
ဤကား ကလာပ်ပွား ၄-စည်းတည်း။

ကလာပ်ရင်း ၄-စည်း, ကလာပ်ပွား ၄-စည်း၊ စိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်း ဖြစ်၏။

ဥတုဇ ကလာပ် ၄-စည်း

(က) အဝိနိဗ္ဘောဂ်၊ ရှစ်ခုသော်၊ ခေါ်ရိုး သုဒ္ဓဋ္ဌာ။
(ခ) ထိုတွင် သဒ္ဒါ၊ လောင်းပြန်က၊ သဒ္ဒနဝကာ။
(ဂ) အရင်း နှစ်ဝယ်၊ တာ သုံးချယ်၊ လေးသွယ် ဥတုဇာ။

(က) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ခုသည် သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် မည်၏။ ၎င်း သုဒ္ဓဋ္ဌကလာပ် ၁။

(ခ) ထိုတွင် သဒ္ဒထည့်- သဒ္ဒနဝက ကလာပ် ၁။ ကလာပ်ရင်း ၂-စည်း ဖြစ်၏။

(ဂ) ၎င်း ကလာပ်ရင်း ၂-ခုတွင် တာ- သုံးခုကို လောင်းပြန်သော် ကလာပ်ပွား နှစ်ခု ဖြစ်ပြန်၏။

(၁) သုဒ္ဓလဟုတာဒိဧကာဒသက ကလာပ် ၁။

(၂) သဒ္ဒလဟုတာဒိဒွါဒသက ကလာပ် ၁။

ဤကား ကလာပ်ပွား ၂-စည်းတည်း။

ကလာပ်ရင်း ၂-စည်း, ကလာပ်ပွား ၂-စည်း, ဥတုဇ ကလာပ် ၄-စည်း ဖြစ်၏။

[အအေး, အပူ ဟူသော တေဇောဓာတ် ၂-ပါးကို ဥတု ဆိုသည်။]

အာဟာရဇ ကလာပ် ၂-စည်း

သုဒ္ဓဋ္ဌ တစ်၊ အပွား တစ်၊ နှစ် အာဟာရဇာ။

သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ် ၁-စည်း။

ထိုတွင် တာ- သုံးခု လောင်း၍ သုဒ္ဓလဟုတာဒိ ကောဒသက ကလာပ်ပွား ၁-စည်း။

အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း။

ကလာပ် ၂၃-စည်း

(၁) ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း။ (၃) ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း။

(၂) စိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်း။ (၄) အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း။

ပေါင်း ကလာပ် ၂၃-စည်း။

ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်းတွင် သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် နှင့် သဒ္ဒနဝက ကလာပ်၊ ဤ ကလာပ် ၂-စည်းကို သက်ရှိ သက်မဲ့ အလုံးစုံတို့၌ ရအပ်၏၊ ကြွင်းသော ကလာပ် ၂၁-စည်းကို သက်ရှိသန္တာန်၌သာ ရအပ်၏။

ထိုတွင် စက္ခုဒသက ကလာပ်သည် မျက်စိ အင်္ဂါ၌ ဖြစ်၏။
သောတဒသက ကလာပ်သည် နားတွင်း၌ ဖြစ်၏။
ဃာနဒသက ကလာပ်သည် နှာခေါင်းတွင်း၌ ဖြစ်၏။
ဇိဝှါဒသက ကလာပ်သည် လျှာပေါ်၌ ဖြစ်၏။
ကာယဒသက ကလာပ်သည် အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဖြစ်၏။
ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်သည် ရင်တွင်း နှလုံးအိမ်တွင်း၌ ဖြစ်၏။
ဣတ္ထိဘာဝဒသက ကလာပ်သည် မိန်းမတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။
ပုမ္ဘာဝဒသက ကလာပ်သည် ယောကျ်ားတို့၏ကိုယ်သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။
ဇီဝိတနဝက ကလာပ်သည် မိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

စိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်းတို့တွင် ကာယဝိညတ် ပါရှိသော ကလာပ်စုကို ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားမှု၌ ရအပ်၏။

ဝစီဝိညတ် ပါရှိသော ကလာပ်စုကို စကား ပြောဆိုမှု၌ ရအပ်၏။

တာ- သုံးခု ပါရှိသော ကလာပ်စုကို အနာကင်းရှင်း ကျန်းမာခြင်း၌ ရအပ်၏။

ရုပ် ၂၈ ပါး ကလာပ် ခွဲနည်း အကျဉ်း ပြီး၏။

ကောဋ္ဌာသတို့၌ သမုဋ္ဌာန် ခွဲနည်း

၄၂-ပါးသော ရုပ်ကာယတို့တွင်—

(က) အစာနှစ်မယ်၊ ပြည်၊ ကျင်ငယ်၊ လေးသွယ် ဥတုဇ။

(ခ) မီး ပါစကာ၊ ကမ္မဇာ၊ သာသာ စိတ္တဇ။

(ဂ) မျက်ရည်နှင့်ချွေး၊ နှပ် တံတွေး၊ လေးခု စိတ်= ဥဇ။

(ဃ) ၃၂= ခု၊ အကြွင်းမူ၊ စတု အကြောင်းရ။

(က) အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ပြည်၊ ကျင်ငယ်၊ ဤ ကောဋ္ဌာသ ၄-ပါးသည် ဥတုကြောင့် ဖြစ်၏။

(ခ) ပါစက ဝမ်းမီးသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏၊ အဿာသ၊ ပဿာသ လေသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ။ကေဇ ကာယ ၆-ခုတည်း။

(ဂ) ချွေး၊ နှပ်၊ တံတွေး၊ မျက်ရည်၊ ဤ ၄-ပါးသည် ရံခါ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏၊ ရံခါ ဥတုကြောင့် ဖြစ်၏။ ။ဒွိဇ ကာယ ၄-ခုတည်း။

(ဃ) ကြွင်းသော ကာယပေါင်း ၃၂-ခုသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ အကြောင်း ၄-ပါး ရ၏။ ။စတုဇကာယ ၃၂-ခုတည်း။

ကောဋ္ဌာသတို့၌ သမုဋ္ဌာန် ခွဲနည်း ပြီး၏။

ရောဂါဆိုး-အနာဆိုး-ကပ်ဥပဒ်ဆိုး အမျိုးမျိုးတို့မှ

ကင်းလွတ်စေတတ်သော

အန္တရာယ်ကင်းဂါထာပါဠိ-အနက်

[အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲရန်]

၁။ ဗုဒ္ဓေါစ မင်္ဂလော လောကေ၊ ဒေဝဗြဟ္မိန္ဒိဿရော။
ဗုဒ္ဓံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။

၂။ ဓမ္မောစ မင်္ဂလော လောကေ၊ သဗ္ဗပါပဝိနာသကော။
ဓမ္မံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။

၃။ သံဃောစ မင်္ဂလော လောကေ၊ ဘယဝေရဝိနောဒနော။
သံဃံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။

၄။ ဧတံ ခေါ မင်္ဂလံ ခေမံ၊ ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။
ဧတံ မင်္ဂလမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗပါပါ ပမုစ္စရေ။

၅။ ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ ဧတံ သရဏမုတ္တမံ။
ဧတံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။

၆။ ဧတံ ခေါ ရတနံ ခေမံ၊ ဧတံ ရတနမုတ္တမံ။
ဧတံ ရတနမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒေါသာ ပမုစ္စရေ။

[အိပ်ရာ ဝင်လျှင် နေ့စဉ် သက်စေ့ရွတ်၊ သားငယ်, သမီးငယ် ရှိသော မိဘများမှာ သားငယ်, သမီးငယ် အတွက် ပိုမို၍ ရွတ်။]

အနက်

၁။ လောကေ၊ လောက သုံးခွင် ဘုံ အပြင်၌။ ဗုဒ္ဓေါဝ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်။ မင်္ဂလာ၊ လူ့, နတ်, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့တွင် အတုမရ, အဘက်မရ လွန်မြတ်လှသော အနုတ္တရ မဟာ မင်္ဂလာကြီး အစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဒေဝဏ္ဏန္ဒဗြဟ္မံ ယသဿော၊ ဘုန်းတန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် လွန် ကြီးမြတ်သော နတ်မင်း အပေါင်း, သိကြားမင်း အပေါင်း, ဗြဟ္မာမင်း အပေါင်း တို့ကို အစိုးရတော်မူပေ၏။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ၊ ဘုရား တည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၂။ လောကေ၊ လောက သုံးခွင် ဘုံ အပြင်၌။ ဓမ္မောဝ၊ မဂ်လေးပါး, ဖိုလ် လေးပါး, နိဗ္ဗာန် တရားတော်မြတ်သည်သာလျှင်။ မင်္ဂလာ၊ တရား အပေါင်းတို့တွင် အတုမရ, အဘက်မရ လွန် မြတ်လှသော အနုတ္တရ မဟာ မင်္ဂလာကြီး အစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ သဗ္ဗပါပဝိနာသကော၊ ဆိုးဝါးညစ်ညမ်း ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ မကောင်းစွာသော မိစ္ဆာဓမ္မ ဟူသမျှတို့ကို မြူမျှ မကျန် ပယ်လှန် ဖျက်ဆီးတော်မူနိုင်ပေ၏။ ဓမ္မံ သရဏံ၊ တရား တည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့မှ။ ပမုစ္စရေ—.ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၃။ လောကေ၊ လောကသုံးခွင် ဘုံ အပြင်၌။ သံဃောဝ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်မြတ် သည်သာလျှင်။ မင်္ဂလာ၊ အပေါင်းအများ တပည့်သား အစုတွင် အတုမရ, အဘက်မရ လွန် မြတ်လှသော အနုတ္တရ မဟာ မင်္ဂလာကြီး အစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဘယဝေရဝိနောဒနော၊ ခပ်သိမ်းသောဘေး, ခပ်သိမ်းသော ရန်တို့ကို

ပယ်လှန် ဖြေဖျောက်တော်မူနိုင်ပေ၏။ သံဃံ သရဏံ၊ သံဃာ တည်း ဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၄။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တံ မင်္ဂလံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ မင်္ဂလာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးရန် ကင်းရာ မင်္ဂလာ အစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ တံ မင်္ဂလံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ မင်္ဂလာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ လောက အားလုံး၌ အမြတ်ဆုံးသော မင်္ဂလာကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ တံ မင်္ဂလံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ မင်္ဂလာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗပါပါ— သဗ္ဗပါပေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အယုတ်တမာ မိစ္ဆာဓမ္မ ဟူသမျှ တို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၅။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တံ သရဏံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးရန် ကင်းရာ ကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ တံ သရဏံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ လောက အားလုံး၌ အမြတ်ဆုံးသော ကိုးကွယ်ရာကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ တံ သရဏံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ သုံးပါးကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်း တို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၆။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တံ ရတနံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ ရတနာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးရန် ကင်းရာ ရတနာ အစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ တံ ရတနံ၊ ဤ ဘုရား, တရား,

သံဃာ ရတနာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ လူ့ရပ်, နတ်ရွာ ရတနာ အားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးသော ရတနာ ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဧတံ ရတနံ၊ ဤ ဘုရား, တရား, သံဃာ ရတနာ သုံးပါးကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗဒေါသာ— သဗ္ဗဒေါသေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်ဒေါသ ဟူသမျှ တို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

အန္တရာယ်ကင်း ၆- ဂါထာ ပါဠိ- အနက် ပြီး၏။

[ဤ ၆- ဂါထာတို့ကို အနုဿတိဘာဝနာကိစ္စနှင့် ကုသိုလ်ဖြစ် ရွတ်ဆိုသော အခါ၌ သာယာစွာ ရွတ်ဆိုရသည်၊ အန္တရာယ် ရှိ၍ အန္တရာယ် ကင်းရန် ရွတ်ဆိုသော အခါ၌ စိတ်မာန် တင်းတင်းနှင့် ပြင်းထန်စွာ ရွတ်ဆိုရသည်။]

ဤတွင် ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ် ပြီးပြီ။

—

၂၄၇၅၆

လယ်တီဆရာတော်

● ဆရာတော်၏ ဘဝ ● ဆရာတော်၏စာပေ

● ဆရာတော်၏ လှုပ်ရှားမှု ● ဆရာတော်၏

လုပ်ဆောင်မှု ● ဆရာတော်၏ အတွေ့အကြုံ

စသည်တို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားသည့်

အရွယ်ကြီး - ဆိုက်ကြီး - စာမျက်နှာ ၁၀၀၀ - ကျော်

အတွင်း ဓာတ်ပုံပေါင်း ၃၀၀ - ကျော်

ပါရှိသော စာအုပ်ကြီး။

သာသနာရေး ဦးစီးဌာန သို့

အရှင်ကောဝိဒ မှ

လှူဒါန်းပါသည်။

ပညာအလင်းပြစာအုပ်ဆိုင်

၁၃၀-ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ရန်ကုန်မြို့

ဖုန်း-၉၀၉၂၇

မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်

၁၃ (အေ)၊ ၉၇ - လမ်း၊ ကန်တော်ကလေးစာတိုက်၊

ရန်ကုန်မြို့။